

DEBRECZEN

Szerkesztőség: Debrecen Bajcsy-Zs. utca 1. sz. (Kisgazdapárt helyiségénél) féleml. Tel.: 41-13. Szerkesztőségi hivatalos órák: d. u. 4 11-ig.

KELETMAGYARORSZÁGI NAPLÓ

Kiadóhivatal: Bajcsy-Zs. utca 1. (Független Kisgazdapárt helyiségénél) féleml. Telefon: 41-14. Hivatalos órák: reggel 8 órától este 6-ig

A földműves-szövetkezetek ünnepe

Vasárnap és hétfőn tartja az ország fővárosában a SZÖVOSZ második országos küldöttgyűlést. Ünnepe az az összes földműves-szövetkezetek és jelentőségében messze kiemelkedik. 330 választott küldött az ország minden részéről vitatja meg a földműves-szövetkezetek eddigi munkáját, megszabja a tennivalókat a közeljövő feladatait. A küldöttgyűlés súlyát emeli, hogy azon részt vesznek külföldi vendégek. Ott lesz a hatalmas Szovjetunió küldöttsége, annak az országnak a képviselői, amelynek szövetkezeti életéből oly sokat tanult a magyar szövetkezeti mozgalom és amelynek oly sokat köszönhet az ország dolgozó népe, a falu, tanúk lakossága. Ott lesznek a népi demokrátiák képviselői, a francia, olasz haladó világ küldöttjei, akik mind figyelemmel kísérik a magyar szövetkezeti mozgalom erősödését, biztató fejlődését.

Figyelemmel kíséri a küldöttgyűlést a dolgozó parasztság, hiszen a legközelebről érinti a földműves-szövetkezetek működése akár az árulást, akár a felvásárlást tekintjük, akár a termelési szerződés megkötését, akár a felvilágosító tevékenységüket a dalu életében.

Olyan időben ül össze a SZÖVOSZ küldöttgyűlése, amikor komoly sikerekre tekinthet vissza a földműves-szövetkezeti mozgalom. Egyik komoly siker a falusi földműves-szövetkezeti birtoklás kiépítése, mely 1949 óta a duplájára emelkedett. Megjavult a dolgozó paraszt életviszonya, többet vásárolt és ezt a földműves-szövetkezet jó, bőséges árulással biztosította. A szerződéses termelések kiterjesztése a földműves-szövetkezetek közreműködésével a dolgozó parasztság megerősödését segítette elő. Előmozdították a falu felemelkedését a földműves-szövetkezetek és ebben a harcban a szövetkezetek is megerősödtek, felemelkedtek, megdözsdtek.

Az elért eredmények nagyok, biztatók, de ugyanakkor újabb nagy feladatok is várnak a földműves-szövetkezetekre, amelyeket a küldöttgyűlés jelöl majd ki. A földműves-szövetkezetek növekedésének tevékenysége, a másfél millió hatalmas erő, amely igen nagy eredményekre, hatalmas tettekre képes.

Nagy hivatása, hogy a falu és város összefogását elősegítse, biztosítsa a dolgozók életének javítását.

Tovább kell fejleszteni a szövetkezeti hálózatot, tömegszervezést kell, hogy váljon minden

VAS ZOLTÁN ELŐADÁSA AZ ÖTÉVES TERV MÁSODIK ÉVÉNEK FELADATAIRÓL

A budapesti pártbizottság akadémiai bizottságának Vas Zoltán, a Pártbizottság tagja előadást tartott az ötéves terv 2. évének feladatairól. Bevezetőben rámutatott arra, hogy az ötéves tervünk eredményei a béke ügyét, a szocializmus építését szolgálják, majd kiemelte azt a nagy segítséget, amelyet a Nagy Szovjetunió nyújt hazánk számára a béke építómunkához. Ezután áttért az első terv eredményeinek ismertetésére.

Az 1950-es év a szocializmus építése úján jelentős lépésekkel vitte előre hazánkat. Elértük, hogy a gyárpar 100 százaléka, az építőanyagipar 100%, a közlekedési vállalatok 100 százaléka, a mezőgazdaság 14,3 százaléka, a kiépítés 10,6 százaléka, a nagykereskedelemnek 100 százaléka, a kiskereskedelemnek 67 százaléka tartozik szocialista szektorhoz. A szocialista szektor részesedése a nemzeti jövedelem elterelésénél 72,3 százalékos.

Az ötéves terv eredeti előirányzata szerint a gyárpari termelésnek az első tervévben 17,7 százalékkal kellett növekednie. Rákosi Mátyás kezdeményezésére, Pártunk Központi Vezetőségének határozata alapján a fejlődés ütemének előirányzatát évközben csaknem kétszeresére, 34,1 százalékra emeltük fel. A gyárpari felemelt előirányzatot is túllejtette.

A nehézipar fejlődése több mint 36 százalékos.

Ezen belül a nehéz gépgyártás termelése 40,5 százalékkal nagyobb.

A nehézipar fontosabb termékeinél az 1950. évi termelés a következő mértékben múlta felül az 1949. évi eredményeket:

Könnnyűipar termelése az eredetileg előirányzott 11,8 százalékos emelkedéssel szemben 1949-hez képest 29,4 százalékkal növekedett.

Az ötéves terv eredeti előirányzata szerint az építőipari váll-

alatok termelésének az első tervévben 39,5 százalékkal kellett volna növekednie. Az építőipar 1950. évi tényleges teljesítménye 122,9 százalékkal nagyobb, mint egy évvel korábban.

Az ötéves terv előírja mezőgazdaságunk elmaradottságának felszámolását, hozamának jelentős emelését. 1950-ben az állami gazdaságok területe 543.000 kat. holdra 823.000 kat. holdra emelkedett. Gépjárműaink száma 221-ről

Magasabb holdankénti terméshozamot

A mezőgazdaság fokozott elterelése gépekkel és a szükséges anyagokkal megmutatkozott a terméshozamban, amelyek ezen a téren is élesen világítanak rá a szocialista mezőgazdaság fölényére. A holdankénti terméshozam az állami gazdaságokban bűzánál 13,1 százalékkal, kisközségeknél 29,4 százalékkal haladta meg az összes egyéni gazdálkodó terméshozamát. A termelőség-szövetkezeti csoportok terméshozamai bűzánál 4,6 százalékkal, rosnál 14,9 százalékkal, kisközségeknél 15,1 százalékkal voltak magasabbak, mint a többi dolgozó

361-re növekedett. Jelölősen fokoztuk a mezőgazdaság korszerű gépekkel való ellátását, 1950-ben 3171 új traktort, 251 vontatót, 390 új cséplőgépet bocsátottunk a mezőgazdaság rendelkezésére. Az állami gazdaságokban megjelentek az első arató-cséplőgépek: a kombájnok. Amíg 1949-ben 9000 vagon műtrágyát használt fel a mezőgazdaság, 1950-ben 17.400 vagon műtrágya állt a mezőgazdaság rendelkezésére.

paraszti terméshozamot.

Ötéves tervünk előírta népművelési szintjének további emelését.

A gyárparban a dolgozók száma egy év alatt 12 százalékkal emelkedett. A gyárpari dolgozók béralapja emellett jóval nagyobb mértékben, 19 százalékkal lett nagyobb, amelynek megfelelően az életszínvonal tovább emelkedett.

A szocializmus építésének nagy eredménye, hogy hazánkban a dolgozók egyszerszínűenkorra megszabadultak a kapitalizmusnak a dolgozók számára legnagyobb

átkaától: a munkanélküliségtől.

A gyárparban a munka termelékenységének fejlődését 168 százalékra terveztük és 19,4 százalékkal teljesítettük.

A dolgozók életszínvonalának emelkedését szolgálják a közegészségügy, a szocialista gondoskodás, népművelés, a népoktatás fejlesztésével elért 1950. évi eredmények. 1950-ben 28.400 lakást építettünk. A rendelőintézetek teljesítőképességét 25 százalékkal, a baleseti sérültek számát 10 százalékkal növeltük. A szervezett üdülőkben résztvevők száma 1950-ben 40 százalékkal volt nagyobb, mint egy évvel korábban. Az óvodák száma 1950-ben 144-el növekedett.

Ezután ismertette a közoktatásban elért eredményeinket, rámutatott néphasználati fejlődésére, megállapította, hogy az ötéves tervünk előírásának megfelelően jelentős lépéseket tettünk előre, hogy országunkat ipari-agrár országgá fejlesszük. Majd ráért az ötéves terv első éves szervezésének és tervteljesítésének árvonalai ismertetésére.

Feladataink a mezőgazdaság terén

Az 1950. évi népgazdasági tervünk mindenekelőtt volt két alapvető hibája. Az egyik az, hogy elkésze készültünk el vele és így későn került le az üzemekhez. A másik az, hogy a terv egész sor területen jelentősen alábecsülte a szocializmus erőforrásait, aminek következtében a népgazdaságunk több ága aránytalanul fejlődött.

1950-es tervünk készítésekor elég szép számmal voltak és sajnos még most is akadnak olyan munkások, akik tapasztalatlanságból, vagy felelőtlenségből, vagy megalkuvásból nem egyszer ellenséges beállítottság miatt úgy vélték, hogy akkor végeznek jó munkát, ha békés és jámbor módon bele nyugszanak, alacsonyán megszábot, nem feszített feladatokban, amelyek senkit sem mozgósítanak. Az ilyen tervezésről a legkeményebb kritikával kell megállapítani, hogy alapvetően helytelen. Az ilyen terv nem szocialista terv. Az ilyen tervezés lebecsülése dolgozó népművelésnek és a tervek mozgósító erejének.

A szocialista tervmunkás feladata előrenézni és feszíteni, munkát folytatni a falu, tanúkon; harcot az osztályellenesség, a kulákság, az imperialisták ügyöké, a dolgozó nép ellenségeivel szemben, hogy a dolgozó parasztság előrehaladjon a szocialista építés útján, amely a szebb, biztosabb, jobb jövőt jelenti a dolgozó parasztság számára.

össztönszerűen megszabni a fejlődést.

Komoly aránytalanságot okoz népgazdaságunkban az is, hogy a mezőgazdasági termelés fejlődése lemarad az ipar erőteljes fejlődése mögött. Rávilágít ez arra a mindinkább nyilvánvaló elfontmondásra is, amely a szocializmus építésének mai szakaszában az egyre gyorsuló ütemben fejlődő nagyipar és túlnyomó részben még ma is egy helyben topogó kisipar-termelő mezőgazdasági termelés között mutatkozik.

Ezt az ellentmondást csakis az élenjáró állami birtok további fejlesztésével, a termelőség-szövetkezet megerősítésével, a korszerű nagyüzemi gazdálkodás kiterjesztésével, a géppalloságok hálózatának további megerősítésével, a nemességétetvetőmagellátás, a műtrágyaellátás fokozásával, a szerződéses termelés kiterjesztésével és a mezőgazdasági beruházások egyéb célkitűzéseinek erőteljesebb megvalósításával lehet kiküszöbölni.

A mezőgazdaság szocialista szektorában még komoly tennivalók vannak. Állami gazdaságaink, jól-

lehet terméshozamuk általában jóval magasabbak, mint az egyéni-

leg gazdálkodó parasztiok — megengedhetetlenül rosszul gazdálkodnak. Mert azokkal az eszközökkel, amelyekkel államunk bőségesen bocsát rendelkezésükre, az elértékn sokkal nagyobb eredményeket keltene elő. Egy sor állami gazdaságban rossz a szervezés, gyenge a munkafegyelm. Saját maguk megfelelő ellátására és a w az árul-termelésre vesznék irányt.

A mezőgazdasági területen általában még két problémát kell kibangsúlyozni. Későn vetjük észre, hogy ha van a falu állami nyunkkal, főként a sertés s zvarvas marha tenyésztéssel. 1950-ben állami állományunk ténylegesen csökkent és erre a rendelkezés jelenlegre földművelésügyi szervezeteink, a helyi tanácsok, de pártszervezetünk sem hívták fel időben a figyelmet. Ezt a folyamatot 1951-ben megállítanunk és megfordítanunk is annál is inkább kell, mert ebben is benne van az ellenség keze.

Az sincs rendjén, hogy három év óta mindig elvesztünk néhány résztvevőt, a hatalmas Szovjetunió küldöttségét. A szovjet küldöttek beszámolóit különösen értékes tapasztalatokkal gazdagítják a küldötteket, a tanácskozási résztvevőit és ezt majd kamatoztatják a szövetkezeti mozgalomban, a gyakorlatban a dolgozó nép javára.

száz ezer kat. hold szántóterületet s ezt a teljesen abnormális helyzetet 1950-ben sem tudtuk felszámolni. Persze a terület, maga nem veszett el. Negyedik és ötödik holdakban meg van bőségesen az egyes falvakban. Arról van szó, hogy az „elvesztett” részt mással vetik be, mint amit a terv előír. De elvonják ezt a területet az állami ellenőrzés alól, tehát a beszüntetés alól is és ezzel népgazdaságunk szervezett erejét érzékenyen megkísérik. Gyengítik a városok, a bányák és iparvidékek dolgozóinak ellátását. Mindezek egyben az állami fegyverem bizonyos mértékig is mutatnak, amit fel kell tenni a szüntetés. Az állami és népi fegyverem meg kell erősíteni. A népi demokrácia romlása törvény mindenki számára.

— Feljebb gazdasági szervezete van szükséges termelőszövetkezetünknek is. Termelőszövetkezetek — főleg általában nagyobb terméshozamot mutatnak fel, mint az egyéni gazdaságok. A parasztságok — viszonylag még mindig alacsony színvonalon termelnek.

Vas Zoltán beszéde során ismertette az önköltségekkel szembeni végráfordítás területén mutatkozó hiányosságokat. Utalt arra, hogy ez év végére, az építőipar kivételével éppén csak elértük a kitűzött célt, majd rámutatott arra, hogy önköltségekkel szembeni előírások teljesítése körüli hiányosságok részben azaz függnek össze, hogy a jobboldali szociáldemokraták és segítőik főként 1950. első felében bér- és normacsúszásokat szerveztek. Igyekeztek megzavítani a munkafegyelmet is. Ezeket a kérdéseket kissé elaludtuk és a hibákat csak a Központi Vezetőség júniusi határozata és kemény kritikája alapján javítottuk ki.

Aránytalanságokat okozott az is, hogy a jó gabonatermés és bizonyos spekulatív lehetőségek kihasználása miatt a parasztság kezzen lévő vásárlóerő is jelentősen megnövekedett. A vásárlóerőt árval fedezni tudtuk, de az ellenség támadása következtében időnként „vásárlási láz” zavarta meg az árulást egyensúlyát, fokozta a „vásárlási láz” hatását a felvásárló kereskedő szemben még mindig jelentkező szervezetenlenség és ellenséges tökésspekulációs befolyás is. A hibák és hiányosságok ellenére Pártunk kemény küzdelmével sikerült a nehézségeket leküzdeni. A dolgozók ellátása biztosítva van és biztosítva lesz. A dolgozó magyar nép biztos benne, hogy az élelmiszer helyzetét 1951-ben még közepes mértékben nem rosszabb, hanem jobb lesz és az életszínvonal-emelés előírásait az élelmiszer területén tartani tudjuk.

— Összefoglalva tehát az 1950. évi eredményeket és hibákat, megállapíthatjuk, hogy az 1950. évre kitűzött feladatokat döntően sikerült megvalósítani, sőt ezeket a feladatokat egy sor területen jelentősen túl is teljesítettük. Az 1950. évi terv eredményeit megértettük az 1951. évi terv teljesítésének előfeltételeit. Ehhez azonban az is szükséges, hogy miután kiemeltük a hibákat, kiküszöböljük azokat és ezzel meggyorsítsuk a szocializmus építésének ütemét.

— Erős az ütem, feszített a terv. Meg van aozóban minden adottság a teljesítéshez. A kritika és önkritika bolsevik fegyvere is egyik eszköze gyors előrehaladásunknak.

— Az 1951. évi terv nemzeti jóvedelemnek 25,1 százalékos emelkedését írja elő. Ez lényegesen nagyobb, mint az 1950-ben elért 17,8 százalékos növekedés. A fejlődés azonban tényleges méreteiben ennél is nagyobb, mert az 1951. évi fejlődést már az 1950-es sokkal magasabb nemzeti jóvedelemhez viszonyítva kell biztosítani.

— 1951-ben további előrehaladást teszünk a szocializmus alapjainak megszüntetése és kiszélesítése terén. Az egész iparban, beleértve a kisipart is, a szocialista

2 oldal

1951. január 7.

szektor 1951-ben 97 százalékos teljesítményt ér el, ami a szocializmus teljes győzelmét jelenti.

1951-ben újabb jelentős előrehaladást kell elérnünk abban, hogy hazánkat ipari-agrár országgá változtassuk át. Ennek megfelelően a gyáripar súlyát az egész népgazdaságunkban az 1950. évi 43,3 százalékról 46,3 százalékra kell növelni. A gyáriparon belül a nehézipar részesedését az idei 22,5 százalékról 25,7 százalékra kell fejleszteni. — 1951-ben a gyáripari termelés 30,7 százalékkal növekszik. Ezen belül a nehézipari termelés 35,8 százalékkal, könnyűipari termelés 28 százalékkal, a mezőgazdasági ipar termelése pedig 24 százalékkal emelkedik. A bányászat termelése 1951-ben 20,9 százalékkal, a kohászaté 30 százalékkal fog emelkedni, a termelt villamosenergia termelése 21,6 százalékkal lesz nagyobb.

— 1951-ben kétszer annyi tehergépkocsit és cséplőgépet fogunk termelni, mint 1950-ben. Az autóbuzsok termelése 230 százaléka, a motorkegélőgépeké 125 százaléka, a traktoroké 147 százaléka lesz az 1950. évinek. A műtrágyatermelés 16 százalékkal lesz nagyobb.

— 1951-ben a gépipar számos, Magyarországon eddig még nem gyártott gép előállítását kezdi meg. A könnyűipari termelésnek ki kell egészítenie az életszínvonal emelkedésével járó fokozott igényeket s emellett hozzá kell járulnia az árukiegészítéséhez. A textilipar 30,6 százalékkal, a mezőgazdasági ipar 24 százalékkal fogja növelni termelését.

— Az építőipar 54,7 százalékkal növeli termelését. Az építőipar nagyipari jellegű termelését biztosító gépezet érdekében a talajmozgató és más nagy építőipari gépek termelését az 1950. évinek 2,5-szörösére kell emelni.

— A mezőgazdaságban jelentősen megnőtt a szocialista szektor hányada, mind az állami gazdaságok fejlődése, mind pedig a szövetkezeti mozgalom hatalmas lendülete következtében. A vetésterületek, valamint az állami gazdaságok és termelőszövetkezetek termelékenységének növekedése következtében a mezőgazdaság és szocialista szektora új érték termelése 1950-ről 1951-re kétszeresére emelkedését.

— A szántóföldi növénytermelés terve a minisztertanácsnak a növénytermelésről szóló határozata alapján alakult. A vetésterület az eddig művelésen kívüli álló területek bevonásával, az elmúlt évhez képest 50 000 holddal növeledik. Jelentősen emeljük a rostnövények és ezen belül a gyapot vetésterületét. Az utóbbit az 1950. évi 10 500 kat. holdról 50 000 kat. holdra kell emelni.

— A géppálmások számának további emelése mellett gondoskodás történik arról, hogy a meglévő géppálmásokat új gépekkel jelentősen megerősítsük.

— A fejlődő állatállomány takarmánybázisának kiszélesítése érdekében a szalastakarmányok vetésterületét 90 ezer holddal kell növelni.

— A vasutak áruszállítása 18,7 százalékkal, a teherautókon lebonyolítandó áruszállítás pedig 37,2 százalékkal lesz nagyobb, mint 1950-ben.

— Az 1951. évi terv előírása szerint a külkereskedelmi forgalom a behozatalban 18 százalékkal, a kivitelben 24 százalékkal emelkedik. Ez a forgalom jóval nagyobb részében fog a Szovjetunióval és a népi demokráciákkal lebonyolódni, mint korábban.

— A beruházások összege 1951-ben 33 százalékkal fogja meghaladni az elmúlt évi beruházásokét, s az 1950. évi 9,5 milliárddal szemben (a közelmúltban eltörölt forgalmiadó betudásával, ami levonásba kerül) eléri a 12,6 milliárd forintot. Kétszázötven forinttal több ez, mint amit a há-

roméves terv egész ideje alatt fordítottunk beruházásokra.

— Ebben az évben már teljes mértékben kibontakoznak az öt-éves terv legnagyobb beruházásai.

— A nehézipari beruházások az előző évhez képest 73 százalékkal növekednek.

— A nehézipar egyéb nagyjelentőségű beruházásai közé tartozik a hazai barmaszén kohókocsosításának céljára épülő és mezőgazdaságunk műtrágyaszükségletét kielégítő, erőművel is ellátott borsodi kooperáció; a bauxitot alumíniummá feldolgozó, ugyancsak erőművel ellátott várpálpoti kooperáció; a gyáraik öntvényüzemének kielégítésére szolgáló váci szürkeöntő és a nagyarányú építkezések cementszükségletét biztosító cementgyár. A magyar ipar vas- és acélszükségletének kielégítésére megkezdjük Diósgyőr nagyarányú újjaépítését.

— A könnyűipari beruházások döntően a textilipar fejlesztését és a mezőgazdasági iparban a tároló- és hűtőkapacitás növelését szolgálják.

— Az 1951. évi terv szerint 31 600 új lakást kell építenünk.

— Új szakorvosi rendelőintézeteket fogunk építeni Kispesten, Dunapentén, Ajkán, Vámpártán, Komlón, Pécsen, Szolnokon, Szegeden és Makón 43 új körzeti orvosi rendelőt és 36 új falusi rendelőt építünk. Ez év folyamán 70 milliót fordítunk üzemegezségügyi beruházásokra.

— Fejlődő népgazdaságunk az 1951. évben jelentékeny mértékben nő a munkaerőszükséglete — mondotta Vas Zoltán. Az 1951. év folyamán, a mezőgazdaságot nem számítva, közel 200 000 új munkaerőt kell munkába állítani.

— A terv számos előírása gondoskodik a népgazdaság várható növekedésével kapcsolatos kaderszükséglet biztosításáról.

Horfoly-idek elmaradottságára mutat, hogy míg nálunk 1938-ban összesen 242 mérnök kapott oklevelet és az összes mérnökhallgatók száma 957 volt, addig nálunk 1951-ben 8400-ra emelkedik.

— A terv előírásai szerint az évi átlagos kereset emelkedése a gyáriparban 7,8 százalékos lesz.

— Az egyes iparágakban az emelkedést a terv nem egyforma mértékben szabja meg. A szénbányászat átlagos keresetének emelkedése 10 százalékos is meg fogja haladni.

Vas Zoltán ezután a munkaerőtermelékenység emelésének fontosságára mutatott rá és az önköltségekkel szembeni terv végrehajtásának alapvető jelentőségét hangsúlyozta, majd a továbbiakban a népgazdasági mérleg rendezésének elvéről beszélt, melyek feltárják a népgazdaság fejlődésében mutatkozó aránytalanságokat és elősegítik az anyagtakarékosság fokozását.

Vas Zoltán végül ismét hangsúlyozta: A terv feszített, de nem is lehet más, hiszen népünknek mind több iparágakra, élelemre, lakásra és iskolára van szüksége. Ezt követeli meg a szocializmus építése, a béke védelme is. A pártszervezetek legyenek továbbra is a terv motorjai, vonják be a terv végrehajtásának nagy munkájába a dolgozók legszélesebb rétegeit, különösen a nőket és az ifjúságot. Mozgósítsák jó politikai munkával a technikusokat, mérnököket és tudósokat. Vegyék ki részüket a terv végrehajtásának munkájából a Tanácsok is.

Kim Ir-Szen napiparancsa Szöul felszabadításának alkalmából

Föngjang: Kim Ir-Szen, a koreai népi hadsereg főparancsnokát január 5-én a következő napiparancsot intézte a hadsereghez:

A koreai népi hadsereg egységei a kínai önkéntes osztagokkal együtt 1951. január 4-én hatalmas támadással felszabadították fővárosunkat, Szöult.

Az, hogy hadseregünk felszabadította Szöult — nagy politikai jelentőségű győzelem. Meghíusítottuk az amerikai imperialisták terveit, akik arra számítottak, hogy kézben tarthatják fővárosunkat, Szöult. Az amerikai imperialista agresszorok csapatai visszavonulásuk közben hatalmas rombolást vittek véghez fővárosunkban, Szöulban. Meggyilkoltak sok koreai hazafit, akik hősiességgel küzdtek az amerikai agresszorok ellen.

Azok az áldozatok, amelyeket népünk hozott az amerikai barbárok elleni harcban, városaink és falvaink, amelyeket az amerikai agresszorok eltöröltek a föld színéről, Szöul hazánk politikai és kulturális központja, amelyet az agresszorok leromboltak, további önfeláldozó, hősiességgel hívják fel a koreai nép minden fiát, a népi hadsereg katonáit, tisztjeit és partizánjait, a partizánokat és partizánokot, az amerikai agresszorok ellen.

Hadseregünk hős katonái és tisztjei! Partizánok! és partizánok! Dicsőséges kínai önkéntes egységek!

A koreai népi hadsereg hadijelentése

Phenjan: A Koreai Népi Demokratikus Köztársaság népi hadseregének főparancsnoksága jelenti január 5-én:

A népi hadsereg egységei és a kínai önkéntes osztagok Szöul térségben előrenyomulva, a város környékén szétverték az ellenség makacsul ellenálló egységeit és január 4-én behatoltak Szöulba. A népi hadsereg egységei bevették a város központját, elfoglaltak valamennyi középületet és rádióállomást, a közlekedési és postahivatalokat, majd a város valamennyi körzetét megtisztították az ellenségtől. A népi hadsereg hős egységei teljesen felszabadították Szöult.

Nem sokkal a város felszabadulása után megkezdte munkáját a szöuli népi bizottság. Újból megkezdtek tevékenységüket a különböző demokratikus pártok és társadalmi szervezetek. A felszabadult Szöul lakossága lelkesen fogadta a népi had-

Fáradhatatlanul üdözték az ellenséget, kerítették be és semmisítették meg az ellenséges köteleket, ne engedjék pihenőt sem az ellenségnek, sem éjjel, sem nappal, vágják el a közlekedéseit, semmisítették meg embereit és hadianyagját, szabadították fel a koreai népet az amerikai imperialisták járma alól, szétverték a koreai nép végső győzelmének óráját az idegen hódítók agressziója elleni harcban, értették meg az amerikai imperialistákkal, hogy már rég ideje kitakarodniok Koreából!

Az elért győzelem — Szöul felszabadulása — alkalmából köszönetet mondok minden harcosnak és különösen azoknak, akik kitűntek a Szöul felszabadításáért vívott harcokban. A koreai nép mélyéges háliját fejezi ki a kínai önkénteseknek azért a hősiesség magatartásért, amelyet az amerikai fegyveres agresszorok elleni harcban nyújtottak nekünk. A kivívott győzelem tiszteletére elrendelem, hogy ma, január 5-én 20 órakor, föngjangi idő szerint Föngjang és Szöul városában 240 ágyú 24 dicsőséges tüzet adjon le.

Örök dicsőség és emlékezet a katonáknak és tiszteknek, a partizánoknak és partizánoknak, akik elestek hazájuk szabadságáért és függetlenségéért vívott harcban.

1951. január 5-én.
Kim Ir-Szen, a koreai népi hadsereg főparancsnoka.

sereg egységeit és a kínai önkénteseket és tevékenyen résztvesz a város újjaépítésében.

A koreai népi hadsereg hőseit kitüntette a Koreai Népi Demokratikus Köztársaság

Észak-Korea: „A Koreai Népi Demokratikus Köztársaság Hőse” címmel tüntette ki a koreai népi hadseregnek a haza egységéért, szabadságáért és függetlenségéért vívott harcokban kiemelkedő érdemeket tanúsító tisztjeit, tisztihelyetteseit és katonáit. A kitüntetetteknek a „Koreai Népi Demokratikus Köztársaság Hőse” címmel és az Arany Csillag érdemjellel együtt az amerikai imperialisták fegyveres agressziója ellen vívott igazságos honvédő háborúban tanúsított bátorságáért és hőstelkért az állami Zászlórend legelső fokozatát is átadják.

A magyar dolgozó nép az iparban, a mezőgazdaságban, a közlekedésben, a tudományos és tervező intézetekben, de népgazdaságunk minden ágában már eddig is megmutatta és a jövőben is megmutatja, milyen nagy erőt képvisel a dolgozók kezdeményező és alkotó képessége. Ezt jelképezi a munkaverseny és Sztálinov-mozgalom, amely Sztálin elvtárs 70. születésnapján, majd a koreai héten bontakozott ki és az a munkaverseny is, amely Pártunk kongresszusára tisztelőtőre most van kialakulóban. Az 1949. decemberi munkaverseny a hála, a hűség és szeretet megnyilvánulása volt a világ dolgozóinak nagy vezére, Sztálin elvtárs iránt, a koreai munkaverseny, a magyar dolgo-

Megérkeztek a SzÖVOSz küldöttgyűlésén résztvevő szovjet vendégek

Péntek délelőtt megérkeztek Budapestre a Szovjetunió szövetkezeti mozgalmainak képviselői D. Sz. Timofejev, M. I. Gerelovszkaja és G. A. Bokov, akik résztvesznek a Szövetkezetek Országos Szövetsége II. Országos Küldöttgyűlésén.

A szovjet vendégek fogadására a Ferihegyi-repülőtéren megjelentek Dögei Imre, a SzÖVOSZ

elnöke, Dégen Imre főtájtár és Ragó Antal, a belkereskedelmi minisztérium szövetkezeti osztályának vezetője.

A Szovjet küldötteket a SzÖVOSZ nevében Dögei Imre üdvözölte.

A szovjet küldöttség nevében Timofejev válaszolt az üdvözlésre.

Elutaztak a SzÖVOSz gyűlésre a hajdú-bihari küldöttek

Vasárnap kezdődik meg Budapesten a SzÖVOSz második országos küldöttgyűlése, amelyen 320 választott megvitátja a földművelésügyi minisztériummal a jövő feladatait. A hajdú-bihari küldöttek szorosan együttműködtek a Budapestre Csorvássai Lajos és Molnár Imre, a SzÖVOSz megyei vezetőivel az előkészítő munkákkal. Nagy lelkesedéssel készültek a küldöttek a gyűlésre.

A dolgozók, földművelésügyi tagok bizalma küldött fel bennünket az ülésre — mondotta Hegedűs Miklós középvezető. Azon igyekszünk, hogy a földművelésügyi minisztériummal minél jobban megerősítsük és előrevigyük a falu szocialista átalakítását, segítségükre csoport tagjaikkal, a dolgozó parasztoknak.

A hajdú-biharmegyei föld-

művelésügyi minisztérium ajándékát a külföldi vendégek részére már korábban felvitték Budapestre, mivel az ajándéktárgyak kiállításra kerültek. Sok nézője volt a hortobágyi cífraszűrnék, a hajdú-bihari földművelésügyi minisztérium ajándékának.

MESZÖSZ LETT A SZÖVOSZ-BÓL

A földművelésügyi minisztérium felhívta a figyelmet, hogy az eddigi megyei SzÖVOSz-ok önálló, autonóm megyei szövetséggé alakuljanak. Ez az átszervezés, átalakítás Debreczenben is megtörtént és megalakult a ME-SzÖSz, a Hajdú-Bihari Megyei Szövetkezetek Szövetsége. Az önálló megyei szövetség vezetői, irányítói, ellenőrzői a hajdú-bihari földművelésügyi minisztérium felhívására.

Állattenyésztésünk fejlesztésében nagy szerep vár a Hortobágyra

A minisztérium nagy jelentőséggel tartja az állattenyésztés fejlesztését. Az állattenyésztés fejlesztésének célja az állattenyésztés fejlesztésének. Az állattenyésztés fejlesztésének célja az állattenyésztés fejlesztésének. Az állattenyésztés fejlesztésének célja az állattenyésztés fejlesztésének.

relt, virágzó állami gazdaságot teremtett. Erre a nagy gazdaságra igen jelentős szerep vár állattenyésztésünk fejlesztésében.

A Hortobágyon sok a jószág, az állami gazdaságnak tehát sok a jószág. Az állami gazdaságnak tehát sok a jószág. Az állami gazdaságnak tehát sok a jószág. Az állami gazdaságnak tehát sok a jószág.

gazdaságnak ma 500 törzskancája van.

ezt az állományt 1952 végére 1000-re szaporítják.

A Hortobágy óriási legelőinek nagyrészt időnként juhnyésztéssel lehet hasznosítani. A juhnyésztés mennyiségi és minőségi fejlesztése fontos helyet foglal el az állami gazdaság két éves állattenyésztési tervében. A tenyésztés a magyar fésűs mélyet állandóan javítanak: emelik az állatok gyapjú- és tejhozamát, ezenkívül testtömegét is. A minőségi fejlesztéshez, mint minden más területen, a Szovjetunió hatalmas segítségét nyújt.

Jövőre aszkániai és kaukázusi rambouillet-kosokat kapunk a Szovjetunióból s ezekkel a hortobágyi gazdaság is jelentősen meg tudja javítani a magyar fésűs juhállomány minőségét.

A két év alatt a mostani húszeszeres állományt 40-50 000-ra szaporítják, a mostani — hátrányokkal együtt számított — 454 kilós nyírasi átlagot 5,5 kilóra emelik, a szaporodási átlagot pedig a mostani 100-ról 1951-ben 120-ra, 1952-ben 125-re. Ezenkívül szem előtt tartják, hogy a termelőcsoporthoz s az egyéni dolgozó parasztság állományának állandó javításához minél több jöminőségű kósz neveljenek.

A sertésnyésztés irányja a Hortobágyon a tisztavérű mangalica.

Megvalósul a „zöld futószalag”

A hortobágyi állattenyésztésben fontos szerepe van a baromfiaknak is.

A tyúkállomány ma 30 000, legnagyobb részét fehér magyar fajta; ezenkívül van bronzpulykájuk is és 4000-es kacsa-, libatörzsalomány. A tyúkállományt a két év alatt mindössze párezerral növelik, itt a minőségi fejlesztés a döntő. Ennek érdekében az állomány kivételül egyedeket saját nevelésű, fiatal baromfiakkal cserélik ki s

az állomány minőségének gondozásának és takarmányozásának megjavításával egyidőben gyorsan emelik a tojás hozamot.

A hortobágyi állami gazdaság takarmánytermesztésben is felkészül a nagy feladatokra. Takarmánytárolók állandó emel-

sével fokozott öntözéssel biztosítják a nagy állatállomány takarmány szükségletét, a „zöld futószalagot” s a két éves terv, időszakában hozzájárulnak, hogy a szikes területeken is meghonosítsák a pillangós növényeket.

Új gépeket gyárt nehéziparunk

Gépiparunk az 1951-es évben sok, hazánkban eddig nem gyártott gép előállítását kezdte meg.

Az ötéves tervben előirányzott építkezéseket gyorsítja meg az úgynevezett „döngölő béka”. Ez a gép egy 500 kg súlyú készülék, ame-

3 oldal

Igazságos elosztás

A népköztársaság kormánya, mint ismeretes, rendelettel szabályozta a cukor és liszt elosztását. A rendelet a fogyasztók közti meggyugvást keltette. A két elsőrendű életvezetési cikk igazságos elosztása biztosította van.

1

Tegyük összehasonlítást: mi biztosítottuk dolgozóink elváltását 1945-ben. Az életmódszerkesztések felkészítő kezén habozódtak fel a budapesti kórházokban repül és melaszt drukkák; lisztet a dolgozó nem juthatott hozzá. Ez volt az egytől életük korszaka. Hirdéteink éhezve dolgoztak.

S 1951-ben? Az egész ország lakosságának életvezetése biztosított van. Mindenki megkapja a cukor- és lisztmennyiséget, amelyre neki és családjának szüksége van.

2

A liszt- és cukorforgalom szabályozása védekezés az áruhalmozók s a kereskedelmi élet rendbontói ellen. Mert amíg a dolgozó üzembén, hivatalában töltötte munkaidőjét, azok, akik nem dolgoznak, felvásárolták a kereskedések cukor- és lisztkészletét. Az ellenséges hírverés hatására dolgozó népünköt idegen elvek áruhalmozásba kezdtek, hogy gyengítsék áruelosztásunk rendjét.

E visszas helyzetet keltette az új rendelet: nem kell többé sorbanállni, nem kell többé áruhalmozástól, felvásárlástól tartani.

3

A sorbanállás indokolatlan volt, időrabló volt. Ezt az idővesztést, felesleges bosszúságot takarítja meg az új rendelet, amely mindenki számára biztosítja az elégséges cukor- és finomlisztmennyiséget. Ez a mennyiség természetesen nem dőzsölésre való. Az új Magyarország, az ötéves terv nagy bekeményi kemény munkával épülnek. Az építés áldozatot kíván, lakosságát és fegyelmét. Nem szorhatjuk szét értékeinket s nem elhárítjuk meg saját jövőnköt, ahogy Rákosi Mátyás mondotta volt.

A cukor- és lisztadagokból pazarlásra nem telik, de telik elégséges étkezésre. Az elosztást úgy állapították meg, hogy szükséglet senki sem szenved, mindenki annyi lisztet és cukrot fogyaszt a rendelet életbe lépése után is, mint amennyit az előző években fogyasztott.

Az ország népe meglepéssel fogadta a kormány intézkedését. A meglepés a rendelet szellemének szól, amely biztosítja a két legfontosabb életvezetési cikk zavartalan, igazságos elosztását.

Minden debreceni ellátatlan megkapta már cukor- és lisztjeget

A dolgozók országsszerte örömmel fogadták a minisztérium határozatát, amely a cukor- és a lisztellátás rendjének biztosítására jegyrendszert vezetett be a cukorra és a finomlisztre. Így minden ellátatlan meggyugodhatott, hogy a bőséges cukor- és finomliszt-fejadagját idejében, könnyen és az eddigi áron kapja meg. — A sorbanállásokat szervező reakció nem zavarhatja meg többé a dolgozók cukor- és lisztellátását. Ez az öröm csak fokozódott pénteken és szombaton, amikor — kevés kivételtől eltekintve — majdnem minden debreceni ellátatlan már meg is kapta cukor- és finomlisztjeget.

Társadalmi munkában az utca- és háztömbbizalmiak, tanítók és úttörők, nyugdíjasok, békebizottsági tagok vették el az ellátatlanok összszereit, mint egyetlen hatalmas gépezet, óramű pontossággal dolgoztak a városi tanács kereskedelmi osztályának irányításával.

Ennek köszönhető, hogy mindenki megkapta a mi-

nisztartási határozat megjelenésétől számított öt napon belül jegyeit.

A debreceni dolgozók a jegyek gyors kiosztásában is megláthatták a különbséget a múlt és a jelen között. Nem is olyan régen felpapok kellett sorban állni a „cukorirodák” előtt, ahol éjszakába nyúlóan dolgoztak a bonyolult nyilvántartási rendszer miatt a tisztviselők, — lassú és nehézkes volt az igénylés, gondot, bajt jelentett a jegyre szorultnak éppúgy, mint a tisztviselőnek.

Most a tanácsokban megújult szellemű közigazgatás a dolgozókat társadalmi munka révén bekapcsolta a jegyek kiosztásának feladata elvégzésébe és a tanácsok felállítására óta, mint annyi más tömegirányú feladatot, ezt is sikeresen végezte el a tanács.

MEGSZERVEZIK AZ ÓCSKAVAS GYÜJTÉSÉT

A minisztérium határozata előírja, hogy 1951-ben a tavalyinál 50 százalékkal több vas- és fémhulladékot kell összegyűjteni.

A lakóházakban az ócskavas összegyűjtését a nemrégiben megalakult melléktermék- és hulladékgyűjtő egyesülések telepeinek dolgozói végzik.

A vállalatnak a nagyobb ipari városokban 9 gyűjtőtelepe működik és a fővárosban is több telepe van.

Swing, rumba és társaik Szüntessék meg a debreceni tánciskolákban a kozmopolita szellemet

Zug a laps. A keltetőnél sokkal hangosabbak az emberek a Sas-utca vidékén. Hiszen eddig még nincs semmi híria. Szilveszter van, és ennél igazán megengedhet az ember magának. A nagy kiabálásban a zenének csak foszányai verődnek ki az utcára.

Erzelmes „szivdög-esték” dalok, még érzékenyebb átirattal jazz változatok, testet-leket gyötörő táncszámok — nagyjából ez a zenekar műsora.

Beprevelődünk a terembe. Ez meglehetősen nehéz feladat, mert igen sokan szívesen egyszerűen ugyanezt a műveletet végezték, végül is két fényescsizmás ifjú között sikerül bejutnunk a terembe. A cigarettafüstöt vágni lehet, első pillanatokban úgy lehet ki-venni a lámpák bágyadt fény sugaraiiban vonagló párokat. Né-hány ismeret arc azonnal feltűnik mégis a közelben. Régi évszázati- nek hitt kiscsajdájak a nagyferenci időkbeli, s néhány kőszia jam-pec is erre tév út...

A tánctermet kétségtelenül ök uradják, példát mutató a löbbök- nek. Mintha valamelyik álami áruház „görbe tükör” kirakatából léptek volna ki: csapott váll, csatos antilopecipő, ker-szeseskos zok- nival, sárga nyakkendő lila póly- tyűkkel (persze rombuszalakúra kötvé) no és a gondosan lágy hu- lámokba rakott dús hajkorona.

Felcsúdi sínes időnk, mert máris megszólal az elektromos gítár — kezdődik a tánc. Ezek az „aranyifjak” úgy látszik jól érzik magukat a gitár sós hangja köze- lében. Talán a józanabbakban fel- rémlett egy pillanatra a gondolat: — Nézzétek, elkapták őket az Idegroham!

— De akkor miért nem mennek haza.

A zene egyre vadabb és fűsér- több lesz. De a swing újabb híve- ket toboroz. Egyik ifjú átszeile- mült arccal himbálja magát pár- jával, mintha tengeribeteg lenne. Felnézünk a zenekarhoz. Eppen egy vendég sug valamit a zenészek nek, azok fanyarult mosolyodnak, majd a kották között elkezdnek keresgélni. Újból megszólal a zene. De milyen varázslat történt? A jóérező emberek fellélegeznek. Egyszerre mindenki mosolyog, pill- lanatok alatt eltűnik a feszültség. Mindenki táncolni akar. Csak az aranyifjak nem akik tüntetően le- ülnek a terem sarkába. Vidámság, jóhangulat kerekedik egyszerre. Pedig nem történt nagy dolog. — Mindössze annyit, hogy a zenekar egyik vendég kérésére szovjet táncdalt kezdett játszani.

Erre próbáljon valaki swingelni. Nehéz dolog lesz. Olyan vidám, kedves dallam, van, hogy valóság- gal táncra hív. Mikor a zene el- hallgat, percekig zug a laps. — A közönség újra akarja hallani Dunajevszkij zenéjét. Am a zenekar újra előveszi az elektromos gítárt... S előlapokodnak újra a fúvósok...
Othagyjuk a mulatságot. Az aj- tón keresztül még halljuk, amint a zenekar folytatja: ...te nem vagy hal, te nem vagy hal, csak ember... ?!

Magántánciskolában fordult elő a fenti történet. És ez nem elszige- lett jelenség. A magántánciskolák olyan résekkel jelentenek, ahol az imperialista kozmopolita szellem fényesen beáradhat és érezet- heli elcsépes hatásait. — Ezért nincs szükség ma már magántánc- iskolákra. Fiataljaink is látják ezt és tiltakoznak ellene. Úgy mint a Szerző Vállalat DISz fiataljai, akik levélben a következőket írták:

„Mi üzemj fiatalok lépten nyo- mon tapasztaljuk, hogy ezek a helyek ifjúságunkat elvonják az értékes, hasznos szórakozástól és rossz útra viszik. Nem is ér- tük, mi szükség van rájuk. Népi

demokráciánk biztosítja vala- mennyiünk számára, hogy ked- vünkre szórakozhassunk, műve- lödhessünk. Üzemi kultúrathor- nok és más szórakozásra alkalm- as helyiségek állanak rendelkezésünkre.

Tudjuk, hogy a kozmopolita behatolás ellen harc elsősorban felvilágosító munka és nem har- tóság; inézkedés kérdése. Mégis — úgy hisszük — bizonyos esz- tekben helye van a hatósági be- avatkozásnak is. Ezt kérjük te- hát, Hatósági beavatkozást olyan

tánciskolák ellen, melyek a koz- mopolita szellem sugárzóit. Egy- úttal felhívunk minden ifjúmun- kást, harcoljanak kiméltlenül a kozmopolitizmus, az amerikai fertőzést ellen. A kozmopolitiz- mus uszályába sodródott fiata- lokat világoztuk fel, győzzük meg és vezetjük őket a szocialis- ta kultúra útjára.
Fazekas István titkár, Toth Ernő kultúrfelelős, Fűzőp Fülöp agit. prop. felelős, Agoston Sán- dör, Fagó József, Katona Má- hály, Lukács Tibor, Budai János, Halmas György.”

Új amerikai filmek:

A „Halálcsók” című film- ben egy áruló rabló letaszít a lepcsőn egy bűna öreg asz- szonyt, aki a lepcsőn végig- guruló tolvácsibán borz- mas kínhaltál hal. — A „Ide- oda” címűben a főszereplő gengszter szemrebbenés nél- kar vérjagyasztó zajjal hull a földre. — A „Kedvence”-ben közeli felvétel mutat egy vörös szemet, amelyre újra és újra lesújt egy ökl. — A „Sárga ég”-ben addig tart a geng- szter egy férfit víz alatt, amíg az meg nem fullad. — A

„Nagy macska” főszereplőjét előbb ajuttra verik, majd vaskötéllel ütlik a háát, hogy „magához térjen”, a néző kö- zetről láthatja, amint a „Hős” bőre felszakad. — Egy másik filmben a főszereplő vörös testét húzzák végig a földön, miközben rálepnék revolvert szorító kezére és egyik újját teljesen szétlaptítják.

Felsorolhatnánk még a Gyllhosok egyesülete, a Nagy rabló, A kés, A bosszú, A gyilkosság tanúja, Rendőri eset, Detektívtörténet, A fő hadiszállás női és Nőműv rendőrnök szép lába van cí- mű filmek tartalmát is. Ezek- kel a filmekkel az az imperi- alisták célja, hogy a bruta- litást állítsák „emberi” tu- lajdonnával, állítsák be, hogy gyilkolásra „még eljenek”. Mind ezek eredményeképpen naponta átlag 36 olyan gyil- kosságot jelentenek, melyeket fiatalokra is követtek el.

EGY HIRDETÉS: Filmen meg nem látott olyan igaz- mas lemondok, mint ill hat és fél órán keresztül! Halálcsók paraj! Egy örült és egy gyö- nyörű lány furesa szerelmel! Bosszú! A testvér megmér- gezi a testvérét!
Sohasem jömmel rá, kedves olvasó! Így hirdetik Ameriká- ban Shakespeare Hamlet-jé- nek filmváltozatát.

Az építőmunka új módszerei

A Szovjetunióban a Nagy Hon- védő Háborút követő években hat- almas lendületet vett az építkezés. A legrovidebb idő alatt újáépít- ték a fasiszta rablók által lerom- bolt épületek százait, s az új- építés munkái mellett az új városok egész sora épült.

A lakóházépítkezés fejlődését a legelőször a Szovjetunió fő- városában, Moszkvában lehet fig- yelemmel kísérni ahol még a há- ború éveiben sem szünetelt az épít-kezés: 1941-től 1945-ig Moszkvában 327 ezer négyzetméter lakóteret építettek. A háborúutáni öt éves terv négy esztendő alatt további 850 ezer négyzetméter, 1950-ben pedig 500 ezer négyzetméter lakó- területet vetik használatba.

Az építkezésnek ez a hatalmas útjára az építkezési folyamatok gépesítésének, az új munkamód- szerek alkalmazásának köszönhető.

A lakóházépítés ipari módszere- mellett az épület nagyon sok alköt- tő elemét, mint például a falrészeket ablak és erkélynyílásokkal, a homlokzatok burkoló felületeit, az összeszerelhető vasbetonváza- kat, különböző födémeket, lepcsőfeljár- ratokat és egyéb alkötő részeket elő- regyártják. Az építőmunkásnak nincs más dolga, mint hogy ezeket az előregyártott épületemeket az építkezés területén felszerelje. E módszerek harmadára, negyedére csökkentik az építkezés idejét.

Sok ház készül azonban előgyár- tott épületemek nélkül. Itt is nagy jelentősége van az új, élén- gő munkamódszereknek és az építkezésnél bevezetett új tech- nikáknak. A szovjet építkezéseknél gépesítették a téglá szállítást és eljuttatását a munkahelyekre. — A téglát a gyárakból különleges, körülből 200 téglát befogadó „konténerekben” hozzák, mely megőrzi a téglát a töréstől s gyor- sítja a rakodást. A „konténereket” loronydaru emeli fel a munkahelyekre.

A szovjet szialánovista kőműve- sek sikerei a munka megszervezé- sén, a folyamatos anyagellátáson, a munkaerő észszerű elosztásán, s

a munkahely előkészítésén alapul- nak. Az állványozás jó technikája, a munkához szükséges építőanyag időben való előkészítése szintén elősegíti a folyamatos munkát. A kőműves állványok legjobb típusa az állítható fémállvány, melyeket egy különleges, kar segítségével emelni lehet anélkül, hogy a padó- zatiót szét kellene szedni. Gépesít- tették a habarcs előkészítést és szállítását is. A kőművesek mun- kájának termelékenysége attól függ, hogyan osztják fel a falra- kást alap- és segédműveletekre és hogyan vezetik be a csoportonkénti munkát.

A legújabb építkezési eljárást az úgynevezett 5-ös brigád módszert F. D. Savlugin Szálin-dias kő- műves, a Legfelső Tanács tagja dolgozta ki és alkalmazta a gyár- korlatban V. Koroljov kőművesel együtt.

Az 5-ös munkacsoport a követ- kező dolgozókból áll: a brigádvezet- ő, egy szakmunkás és három segédmunkás.

A csoporton belül a termelőmü- veletek a következőképpen oszta- nak meg: a két és fél téglás falra- kásnál az első segédmunkás falra helyezi a téglát és ellenőrzi a habarcsot. A brigádvezetővel együtt ő feszíti ki a falazószínt. A brigádvezető elyengenti a maltert, felrakja a külső téglasort, elővá- lítja a födősíves habarcsot. A második segéd- munkás ugyanazt végzi a belső téglasor falazásánál. A harmadik segédmunkás odarakja a korábban elhelyezett téglát a külső és belső sor közé, kiegyen- geti a hézagokat.

Az építkezés más vonásain is a vakolatnál, az ács, asztalos és vil- lanyszerelő munkáknál is bevezet- ték a modern technika új módsze- reit, mely lehetővé teszi az építő- munkások számára, hogy a lehető legrovidebb idő alatt — bármely évszakban, tehát télen ugyanúgy, mint nyáron — szép, korszerű megépített lakóházakat emeljenek és átéljessék a Párt és a szovjet kormány által jóváhagyott terve- ket.

Büszke Biki Írta: Szép Ernő

El kell már egyszer mesélnem ezt a Büszke Bikit, aki gyer- mekkorom emlékei közé tartozik. Abban a kis földszintes város- ban, ahol az élet első esztendeit szolgáltam, Szilvahelyen, ott sétált Büszke Biki. Büszke Biki jártatta magát egyenesen előre, úgy, ahogy egy szép paripát jár- tatnák. Igen, ezzel a legközelebb batorkodhatom a Büszke Biki já- rásának a méltó meghatározásá- hoz.

A sárga ház felé jártatta ma- gát minden reggel, mert ott volt díjnok Büszke Biki a járásbíró- ságnál. Előtte járt a tajtékpi- pa, igaz, mintha az is büszke lett volna, attól lett volna olyan pi- ros és olyan dagadt. Annak a pipának a nyakát fogta balkéz- zel Büszke Biki s úgy tartotta előre s úgy ment nagy grandez- zával, ő maga. Büszke Biki a pipája után. A két cugos cipője ki volt vikszolva, egyik szebben, mint a másik és duplatalpuk volt azoknak a cipőknek. A nad- rágja meg a kabátja rozsdaszín- posztó volt, a mellénye meg kö- tött piros pruszlik és azon az egyik zsebéből a másik zsebbe átalvonult a vastag ezüst óra- lánc és annak az egyik végéről lecsüngött egy nagy ezüst ló- fej, meg egy nehéz ezüstgyűrű, fekete kövel. Készen volt nyak- kendő feküdt a Büszke Biki mel- lén, olyan, amilyen van az ipa- rós embernek, meg a tanító ur-

nak, csakhogy azok feketék, a Büszke Biki nyakkendője pedig sárga meg zöldkockás, amellet még egy szerezsen kasszirnó feje is bujt ki ebből a nyakkendőből, két piros pipos szommal meg piros korall fogsorral. A gallér a Büszke Biki nyakán, az olaj- csenyő kausukgallér volt. Úgy szorult azon a teli nyakon! A két manzsettája kék is volt, zöld is volt, de a manzsettája is olyan erővel tudott ragyogni, mert az is kausuk volt. Még a két tepsi- forna vas-manzsettagombijára is emlékszem. A fejében lekopasz- dott vörös szőrsapka volt télen, az is le volt, hűvíza legényesen a fél szemöldökére, s minden té- len ugyanaz a kemény, barna, teli rokk volt Büszke Bikién, de az is vörösebb volt, mint amilyen barna volt és annak a nyakán a bársony is olyan vörös volt, mintha mindig kánikula szik- kasztotta volna.

Más is ilyen kis köpcös, aki nem büszke, kettőt lépne azzal a két vaskos lábbal, míg egyet lép Büszke Biki. Dehát ez az, hogy ő Büszke Biki, kérem! A képe teli van verve néki lyukacska- kal, mint záporosó után a por, az ilyen himlőhelyes orcán az- után nem igen látni, hogy vé- nul. Egynéhány szál szűrés ba- jusza van az orra alatt, mint némelyik kutyanak. Be próbálom a szemébe lesni, hogy hát mi le- het az a fene nagy büszkeség Büszke Bikién, de hát nem néz vissza kérem az emberre, felsze- met összehibbuzta s úgy néz srégen, hátraszegett fejjel előre,

a sárga ház felé. De feljebb néz, mint ahogy egy ház felé nézni szokta. Talán éppen ezért, hogy senki az ő szemébe ne tekinthet- sen. Büszke Biki felől tudja mindenki Szilvahelyen, hogy ő megjárta hetvennyolcban Bosz- niát. Ő még ötvenébeli kérem — legfőbb ötvenébeli. Azt is hallottam apámtól, hogy Büszke Biki (így hitta minden- ki), hogy ő zupás-örmeester volt a katonáságnál, úgy jött azután ide a járásbíróshoz. A jubileumi medáliát felrakta mindig a mellére, a Ferenc Józsa szüle- tésnapján.

Büszke Biki be volt a Polgári Olvasókör-be iratkozva. Ettől a nagy büszkeség? Vagy attól tán, hogy állami hivatala van, hogy 5 magyar királyi? Vagy a Te- remtő tette belé, még mielőtt a világar jött, ezt a büszkeséget, úgy mint a gelencsér egy kor- sóba zörgőjén, hogy az osztán zörögjön. Meglehet, kérem, hogy a Teremtőnek úgy tetszett, hogy ez a test, a Büszke Biki teste képviselje a Földön a büsz- keséget. Hát kérem, egyszer csak mi történik? Az, hogy Büszke Biki egy téli reggel, mikor jeges volt a kövezet ott a piac soron, az emberek szemeláttára, meg az asszonyok szemeláttára, jaaaj... megállított a népek és lett olyan kacsagás, hogy a harang- szó se hallatszott attól.

Kiugrott az ajtóba a rőfösse- géd, meg a patikusségéd, meg a fűszeres, meg a műasztalos és koporsós. Büszke Biki ott ült a járdán. Olyanformán csücsült le

egyszerre, zsupsz, mint aki alol kipantották a székét. A tajték- pipát tovább is életartotta, csak a szópóka ugrott ki a szá- jából. Ott ült. Az iskolába ipar- kodó gyerekek arrafelé szalad- tak:

— Ni, Büszke Biki, nini!
Büszke Biki pedig még hát- rább esapta a fejét. Felbózott az öge. A szájával a levegőbe ha- rapolt, mintha legyet akarva el- kapni. S elővette a gégejéből azt a korvellen smirgli hangját, amit vitt a hivatalba. Azt kaja- balta fel!

— Uristen! Most eszt gyere le te Uristen, emelj fel!

Mentek oda hozzá, hogy szót- senek felállani. De Büszke Biki a pipaszárral elpatanolt min- denkit.

— Nem hallod, Uristen? Gyere le, hadd bírkózzak meg veled! MÉR nem vigyázol rám, ha meg- teremtetted? Nem emelsz fel in- nét? Nem?

Nem bíz a, odafenn az égben semmi sem mozdult. Magának kellett Büszke Bikinek felállani. És attól a naptól fogva, mintha haragot tartott volna, az Uris- tennel, mert leengedett fövel lép- kedett röggelenként a sárga ház felé, pillantásra se méltatta a monnyboltozatot. Az a tajték- pipa nem állott már ki úgy- a hasa előtt, hanem le volt csúszva a hasa mentén és mindig odave- rődött a térdéhez.

Vége volt a Biki Biki büszke- ségének.

5 oldal

A hivatalos azerbejdzsáni születési azerbejdzsáni születési irásat közöljük, mely a Nagy Októberi Forradalom általános erejét bizonyítja, a társadalmi elöljáróktól terhes nemzetiségek között. E. Mamedkuli novellája a szabadságért harcoló, elnyomott nemzetiségek hősi küzdelmének egy fejezete.

— Igaz, eddig még nem beszéltem erről — mondta Enver.

Körülnézett, társai hallgattak. Volt, aki rákönyökölt az asztalra, mások kényelmesen hátramatázkodtak, valamennyien Envert figyelték, hiszen hosszú hónapok óta vártak már arra, hogy elmondjon valamit az életéről.

— Valószínűleg azt hitték — folytatta Enver, — hogy olyan titkaim vannak, olyan foltokat rejteget a múltam, amelyeket el akarok hallgatni a legjobb barátaim előtt is. Mindannyian beszéltek feleségeikről, menyasszonyokról, megmutatták gyermekeiket fényképét, csak én nem szóltam, nem beszéltem senkiről és semmiről!

Pillanatnyi csend után tovább beszélt:

— Bizony, másképpen is alakulhatott volna az életem. Meg kellett volna alkudni, lemondani, de én makacsul ragaszkodtam az első szerelem emlékéhez. Ha egészen őszinte akarok lenni, nem is az első szerelemhez, hanem életem egyetlen szerelmének emlékéhez ragaszkodtam.

— Még 1917-ben történt néhány hónappal az Októberi Forradalom előtt. Bakuban laktam akkor. Szüleim a városba küldték, hogy befejezhessem tanulmányaimat. Tízennyolc éves voltam. Egész Oroszországban nagy változások történtek, de Azerbejdzsánban akkor még nem éreztünk elbőrlést semmit. Néhány év alatt három évszázadot haladt az idő Bakuban. El sem tudjátok képzelni milyen volt ez a régi keleti város. Lefátyolozott nők jártak az utcákon, alakjuk belevesszt a ruhák nehéz redőibe. En nagynénémnél laktam, aki szintén így öltözködött. Ő volt az egyetlen asszony, akinek megláthattam az arcát. Egy nagy házban laktunk — a lépcsőn, az udvaron, minden nap találkoztam más asszonyokkal is, de ezeknek az arcát sűrű fátyol rejtette el előlem.

— Korán kezdődik a nyár azon a vidéken. Áprilisban már nagyon meleg van, Estéknél felmentem a teraszra és néztem a millió csillag fényében tündöklő végtelen eget. Egyik este könnyű lépteket hallottam a lépcsőn, megfordultam: fehérruhás alak állt mögöttem. Elhíszíték, hogy a sűrű fátyol mögött is felismerem. Pedig csak nagy sötét szemét, tiszta homlokát láthattam. Nagynéném beszélt néha szomszédainkról, Liagonról és lányáról, Gumráról. Velük találkoztam leggyakrabban a házban. Általában félénk természetű voltam, még ma sem értem honnan vettem a bátorságot, hogy két-szer egymásután a nevét suttogjam: „Gumra, Gumra”. Élénken fordult felém és legnagyobb meglepetésemre halkán válaszolt: „Enver”.

— Lehet, hogy nevezetes és kimagasló ez a történet nektek, most nem életek keleten, nem ismeritek ezt a régi várost, az ősi szokásokat. De én akkor úgy

6 oldal

1951. január 7.

Az égő fátyol

Írta: E. MAMEDKULI

Éreztem, hogy egyetlen pillanat alatt lángba borult a szívem, a csillagok táncoltak a fejem felett. Nem tudtam, nem mertem mást tenni, csak a nevét ismételttem: „Gumra”...

Enver elhallgatott, mintha idős akarna hagyni társaiknak, hogy elképzeljék a történeteket: a csillagos éjszakát, a nagy fehér ház teraszát, a fullasztó nyári levegőt és a két fiatait, akik a szerelem első szavait suttogják. Azután a hosszú nappalokat a forró napsütésben, amikor mindketten csak az esti találkozási gondolatok halkán folytatták néhány perc múlva:

— Mikor először vettem a karomba, vállamra hajtotta a fejét és zokogott. Szívemhez szorítottam, megkérdeztem: „Gumra, miért sírsz?” Nem felelt, csak két kezébe fogta arcomat és csókkal borította homlokomat.

szememet. Persze, a fátyolt már régen levette előltem.

— Súlyos oka volt annak, hogy zokogott, mikor először megcsókoltam. Hamarosan elmondta, hogy nem lehet az enyém, mert az ő sorsa felett már döntöttek. Abban az időben — hiszen említettem már, mintha három évszázaddal ezelőtt történt volna — úgy rendelkeztek a lányokkal, mint az állatokkal. Liagon is csak azt tette lányával, mint a többiek, eligérte egy gazdag városi kereskedőnek.

— Gumrának sietelme sem volt arról, hogy mi történik Oroszországban és sajnos, én sem beszéltem soha ilyesmiről, mikor vele voltam, pedig bizonyos voltam abban, hogy a forradalom hamarosan elsöpri az ősi szokásokat. Tudtam, hogy közel az az idő, mikor megváltozik a világ és minden ember ura lesz

testének, lelkének. Gumra végül mégis szólt az anyjának, hogy nem akar a kereskedő felesége lenni, mert engem szeret. Ettől kezdve hiába vártam rá a teraszra. Ott ültem a hideg cementpadlón és visszafójtott lélekzettel lestem, hátha meghallom az ismerős, könnyű lépteiket. Vajjon eljön-e? Elmúlt egy éjszaka hiábavaló várakozásban. És még sok éjszaka azután. Néhány nap múlva nagynéném elmondta, hogy Gumra nagyon beteg. „Ismerem a betegsége okát is”, mondta. „Irtózik Baurtól, a kereskedőtől, de hiába, mert Liagon már eligérte, sőt sok pénzt is kapott Baurtól előlegképpen.”

— Meg sem vártam a mondat végét, rohantam Liagon ajtájához, kopogtattam, dörömböltem, de nem kaptam választ. Megpróbáltam betörni az ajtót, de hiába, tömör, súlyos diófából készült,

közé nyolc korona hátra lékért.

Nyomozás közben betért egy borbírózárba és itt várakozás közben feltűnt neki, hogy a fodrász csakul beszélget egyik kliensével.

— Maga talán cseh? — kérdezte szuggesztív hangon.

— Hogyan — felelt a fodrász kedélyesen. Nézz meg kiinn a cégtáblát, John Kliska a nevem.

A mesterdetektív elfojtatta izalmát és feladta honfitársának a kereszt-kérdést:

— Ön lakott Prágában abérletben özeget, illetve náhai Puseknánál?

— Igen De amikor én nála laktam még csak özegettem mondtam magam, egyáltalán nem volt néhai.

Potocska úgy, ahogy volt, borotváltanul kirohant az úttól, a postára sietett és a következő lávratolt adta fel a prágai főkapitány címére.

— Kliskát rejtélyes körülmények között megtaláltam. Pénzt kérek hajójegyre. Potocska.

— Azt hiszem nem fog esodálkozott.

A MESTERDETEKTIV

Jaroslav Haek, a kiadó cseh humorista, cícszavakkal gúnyolta ki a régi világ soha vissza nem térő alakjait. A mesterdetektív az egykori rendőrségről rajzolt groteszk képet.

Gustav Potocska detektívregényen kívül elvöl nem olvasott semmiféle könyvet. A sok Nick Carter megemésztése után elhatározta, hogy maga is feleség detektívnek. Ez nem volt nehéz. Nagybátyja, a tábornok pár kedves sort írt a rendőrségnek, aki erre nyomban felledete Potocskát, a tehetését és zonnal alkalmazta. Így aztán a detektív Potocskát, mint a „békéből” prágai rendőrség tobbi tagja, felvette a fizetés és lópta a napot.

De önként nem ismerik Potocskát, ha azt hiszik, hogy ő csak állásra késeztépre áhított Szívében ambíciók is buzogtak és addig mozogtatta a detektívönök, kőt, amíg reá nem bízta egy-egy feltehetően nagy nyomozást. Felozdított, eürösen derítse ki hízo, nyos Johan Kliska fodrász lakását. Az illető alhérbök jelentette be magát a Thun-utca 15 szám alatt özeget Puseknánál. A nyomozás oka: az adóhivatal ártott, hogy Johan Kliska évek óta hátralekban van nyolc koronával és a leg-

többi felszólítás azzal érkezett vissza, hogy „cimzett ismeretlen”.

Potocska először leborotválatta a bajuszát, majd ádószert ragasztott magának, lakatosozták a kőzt, számszámított akasztotta a vállára és így kopoztatott be özeget Pusekná lakásán.

— Itt lakik özeget Kromholz, aki elvezette a lakáskulcsát? — kérdezte ravaszul.

Megorva özegetny három ki a félmelelyukon. Bizalmatlanul dühözött.

— Itt én lrom, Novotny néli és becsapta az ajtót.

Potocska három napi szabadságot kért, hogy kioldja a nyomozás első fázisának izalmát. Közben törörszert és rájött, hogy most már először is Puseknét kell meglátátnia, hiszen Kliska nála lakott abérletben.

Háza önként mezközölte magát, vukákkofelbe rakott tíz cizomg pótkávé és így jelent meg lenni a Thun-utcai házban. Most a házmeztérét kereste fel.

— Özeget Pusekná rendelt tíz cizomg pótkávé — mondtotta — legyen szives vegye át a számra.

— Itt valami tévedés lehet — válaszolta a házmeztérné — özeget Pusekná két esztendővel ezelőtt meghalt.

A detektív özegetancolta a homlokát. Olvasmányai-ból emlékezett: gyakran elsznek valakit láb alól, hogy eltiútesek a nyomok. Közben a házmeztérné böbeszödien elmondotta a betegsége és a halál körülményeit, leírta a díszes temetést, majd közölte, hogy Pusekná egyetlen fia Przemysiben n-gy parit csinált és a hozományból szódavizgyárt létesített.

Potocska érezte, hogy a nyomozás döntő stádiumba érkezett. Löküpecnek kezdte magát és azonnal Przemysibe utazott. Ott néhány rópké nap alatt kiderítette, hogy a fiatal Pusek (özeget Puseknának, Kliska házasszonyának fia) bizonyos Obuškyval volt alkalmában mielőtt megmésült, de itt mezközött a tonul ment Obušky Csika, góba költözött.

Addig utóm a nyomot, amíg melez — lhezge Potocska, hajójegyet váltott, majd szegény kívándorlónak öltözött és Amerikába utazott.

Két hétig holgonyt Csikagóiban államközögen, de még mindig nem találta meg Okulekyt, a fiatal Pusek fiótkét, holott az ő anyjánál, özeget, azaz most már náhai Puseknánál lakott abérletben Kliska Johan, akit az adóhivatal

„Amikor az árnyék tíz lépés hosszú lesz, gyere vacsorázni”

Sziveszter éjszakáján, amikor a rádió éjfél időjelzést — a tizenkét órára — hallgattuk, s örökök ellenőriztük az újesztendő bekövetkeztét, vajjon ki gondolt arra, mit jelent az időt mérni, mit jelent az évszámítás.

Vagy kétezerháromszáz évvel ezelőtt írta Arisztofanesz azt a vígjátékot, amelyben Praxagora athéni asszony így szól urához, Bleypproszhoz: „Amikor az árnyék tíz lépés hosszú lesz, gyere vacsorázni”. Bizonyos, hogy nem messze a Bleypprosz házaapár lakásától egy köztanp állt, amely ha sötét a nap, már pedig Görögországban nappal, majd nem mindig sötét, árnyéket vetett. Bleypprosznak a vacsoraidő kizámlatásához nem kellett egyebet tennie, mint lépéseivel időnként lemérni az oszlop árnyékát.

A FAKIROK TALÁLÉKONYSÁGA
A Gnomon — így nevezték az olyan oszlopot, amellyel az időt mérték — nem vált be. Az még csak a kisebb hiába lett volna, hogy néha nem sötét a nap és ilyenkor Bleypprosz elkésett a vacsoráról. A bökkenő ott volt, hogy a Gnomon nem vihett az emberek magukkal.

Az indiai fakirok találékonyságát segített ezen a problémán: rájöttek arra, hogy a vánlorbotot is kitűnően fel lehet használni óra gyanánt. Ha a fakir meg karta tudni a pontos időt, madzagra akasztotta botját és a nyolcszögletű bolt valamelyik élére eső árnyékból megállapította az időt.

A görög házaspár és az indiai fakir példái az bizonyítják, hogy az emberiség első időmérő eszköze a Nap volt. No, de mi történt akkor ha történetesen borús volt az ég, nem is beszélve az éjszakáról.

A NAPTAR SZÜLOHATAJA
A kérdés az, válsak Babilonban

találjuk meg. Az itteni módos polgárok házában külön személyzet ügyelt az úgynevezett vízóraakra. A vízóra lényegében egy vékonyvaku edény volt, amelynek fenekén lyukak fúrtek. Amikor az utolsó csepp víz is kifolyt az edényből, az „órás” kiáltás, sal jelezte a időt. Persze Babilonban sem volt minden polgárnak saját vízóraja. A tömegeknek nappal a naplivalgal éjszaka pedig kakassal kellett beérniük.

Babilon nemcsak az időmérésnek, hanem az évszámításnak is szülőháza. A babiloniak intenzív földművelést folytattak, hatalmas csatorna-hálózattal rendelkeztek. A gyakori árvizek arra kényszerítették őket, hogy megtalálják annak módját, miként lehet az árvizek bekövetkeztét előre megállapítani.

A babiloni csillagászok, akiknek pontos számításuk voltak a „legelő bányákról” vagyis a csillagokról, s a hét bányáról” vagyis a bolygókról és a nap pályájáról, rájöttek arra, hogy az időjárás és az évszakok változása a bolygók pályájából illetve a csillagok állásából kiszámítható. A babiloni csillagászok megszerkesztették az első naptárt. Az évöt östötték fel 12 hónapra, a hónapokat a hold mozgásának figyelembe vételével 30 napra, a napokat 12—12 nappal, illetve éjjeli órára. A babiloni tudomány ma is él a naptárban és az órában. A franciák a hétfőt — ugyanúgy, ahogy a babiloniak — Holdról, közelet a Marsról, a szerdát a Merkúrtól, a csütörtököt a Jupitertől, a péntéket a Vénuszról, az angolok a szombatot Saturnusról, a németekkel együtt a vasárnapot a Napról nevezték el.

Az év és időszámítás Babilonból került Egyiptomba, onnan Görögországba, majd pedig Rómába. A milétozi Thales már azt is tudta, hogy a napév 365,25 nap. Az embernek azonban néhány évszázaddal ezelőtt még könnyen eltévedtek a napok és hetek között. A római papok akiket a napok nyilvántartásával megbízta, teljesen mezava, rotdtak s az évben náluk hol 12, hol pedig 13 hónap volt, az egyik esztendő 351 napos volt, a másik pedig 377 napos. Előfordult, hogy január 1-e október 16-re esett, a választás a nyár, a papok naptárában meg télt.

BAJ VAN, HA A CSILLAGSÁZ PONTTALAN

A római papok nagyon elmaradtak a tudománytól. Julius Cézár, hogy rendet teremtsen az évszámításban, megbízta Szozigenész alexandriai csillagászt egy új naptár kidolgozásával. Szozigenész a naptár elkészítésével a Föld napkörüli pályájának a tavasz-ponttól (napéjegyenlőség) tavaszpontig terjedő idejét, 35 nap 5 óra 48 perc 46 másodperc vette alapul. 6 java-nyolc élektént a szöködések bevezetését, Szozigenész az 5 óra 48 perc 46 mp-es időt kerek negyednapnak vette. Pontatlansága alaposan megbecsülte magát, mert a különbség 128 évenként egy napot tett ki. 1582-ben a tavasz napéjegyenlőség példánul március 11-re esett. Ezt küszöbölté ki a legutolsó módosítás. Most minden négyvel esztendő év eszökövé, de a százás évek közül csak a négyszázzal eszökhettek. Így naptárunk és a Föld Nap körüli mozgásának ideje közötti különbség mindössze három-ézer év alatt tesz ki egy teljes napot.

meg sem tudtam mozdítani. Tanácstalan voltam. A rendőrséghez hiába fordultam volna, mert a város korrupt vezetősége nyilván Liagon és a kereskedő állás-pontját védelmezte volna. De kétségbeesésem nem tartott sokáig, már másnap reményesség ébredt a szívemben. Látnom, még is kitaláltatok, ez az a bizonyos októberi nap volt, amikor meghallottuk a leningrádi híreket.

— A város egyszerűben megtegy ujjongó tömeggel. Délután különös látványoknak voltunk tanúi. Hatalmas máglyát gyújtottak a főtérre, asszonyok gyülekeztek köréje és egymásután hullottak le a fátylak, egymás után vetették bele a tűzbe. Mintha új világosság, új élet született volna a város közepén.

— Képzeltetik, hogy milyen boldog izgalom fűtött, tele voltam reménnyel, örömmel. Sajnos, nem tartott sokáig. Egy szerre észrevettem, hogy egy lefátyolozott fiatal lány fut a máglya felé. Talán menekül, vagy enyire siet ledobni a fátyolt? Jóformán időm sem volt ezt végiggondolni, mikor a lány már a tűzhöz ért és hirtelen a lángok közé vetette magát. Ré-

műl kiáltással rohant mindenki a tűz felé. Mikor sikerült kimenteni a lángok közül az égő fátyolt, alig akartam hinni a szememnek: Gumra volt.

Enver elhallgatott. Kezével végisméltotta szemét, mintha valami látomást akarna elhészni, getni. Társai feszült figyelemmel vártak. Enver erőteljes felindulással és nyugodt hangon folytatta:

— Gumra súlyos égési sebeket szenvedett, de az élete nem forgott veszélyben. Kórházba vitték, ahol még ragaszkodtak az ősi szokásokhoz és engem nem engedtek be hozzá. Az orvosok azt mondták, hogy hamarosan meggyógyul, de örök életre gyógyíthatatlan elmebeteg marad.

— Ha ez igaz, akkor jobb lett volna, ha elpusztul a lángok között — mondta Enver egyik barátja.

— De nem volt igaz — felelt Enver. — Csak sokkal később tudtam meg, hogy az orvosok hanyag tudatlan emberek voltak... Es én hittem nekik. Feszőkre mentem, akkor esztádkoztam hozzátok és mindazokhoz, akik a szabadságért harcoltak. Egyedül indultam útnak, barátok nélkül és kimondhatatlanul jól esett, hogy itt barátok, ra, társakra találtam. Gyűlölkötem az ellenforradalmat és életem célja az ellenük folytatott harc volt. Multak az évek...

Enver elhallgatott, a többiek sem szóltak. Valamennyien megértették, milyen magános volt eleinte Enver élete, míg be nem töltötte a szabadságért folytatott küzdelme. Azután kérdőn néztek össze. Hiszen azt mondta, hogy a bakui orvosok tévedtek. A szép Gumra nem halt meg és valószínűleg az örültek házába sem került.

— És Gumra? — kérdezte végül habozva egyik barátja.

Enver nem válaszolt egyenesen a kérdésre.

— Ismeritek Gurovát?

— A repülőnőt?

— Igen, Gurovát, aki a szibériai tundrák felett, a Pamir felett repül. Gurova kis keleti nő, fekete szeme valamikor fajtája asszonyainak fátyola felett ragyogott. Gurova országunk egyik hősnője, aki olyan magasan ragyogott, ahová férfi szerelme soha nem tudta volna felmenni.

TÖBB UTAST, TÖBB ÁRUT SZÁLLÍTOTT A MÁV.

1950-ben a vasutak beruházás ter-
véségéig húzódo új szakaszának
létét.

Az 1950-ben elvégzett munkák kö-
zül kiemelkedik az úttörő vasút Hő-
vörösig húzódo új szakaszának
megépítése, a Dunai Vasút első vas-
útvonalának létesítése, a bjelei Dunai
hid létesítése és a nyíregyházi kor-
szári állomásépület felépítése.

Jelentősen megjavította a bányász-
völgyek közlekedését.

1950-ben az előző évhez viszonyítva
az utasok száma 21 százalékkal emel-
kedett, a szállított áruk súlya pedig
22 százalékkal haladta meg az előző
évet.

1951-ben folytatják a Dunai Vasút
vasútvonalának kibővítését és további
vasútvonalak építésével javítják a
közlekedés helyzetét. Terve-
zik a nagyállomások, rendezőpá-
lyaútvonalok bővítését, továbbá folytat-
ják a Budapest—Miklós vasútvonal
villamosítását, növelik a személy- és
teherautó számát és ebben az esz-
tendőben helyezik üzembe az új
gyorsvasúti gémozdonyt és az új
pusz villanymozdonyt. Tovább fejle-
sítik és korszerűsítik a távközi és
biztosító berendezéseket is.

MEGJELENT ALBANIÁBAN AZ ELSŐ ALBÁN-OROSZ SZÓTÁR

Az albán főváros könyv-
kiadói most hozták forgá-
lomba az albán-orosz szótárt,
amely tizenkétezer szót tar-
talmaz, függelékként pedig
közli az albán nyelv összer-
vont nyelvtanát. Ezt a szó-
tárt a moszkvai külföldi és
hazai szótárak állami kiadó-
vállalata adta ki. Ez az első
albán-orosz szótár.

Debreceni fiatalok újabb csoportja indult el a bányákba

Ifjúságunk körében válto-
zatlanul nagy az érdeklődés
az iránt az életpálya iránt,
amelyre dolgozó népiünk sze-
relettel vezére, Rákosi Mátyás
hívta fel a magyar fiatalok
figyelmét: a bányászat iránt.
A tanács munkaadó-gazdálko-
dási osztályán, a Bethlen-
utcaán egymásután jelentkez-
nek a fiatalok. Az új év első
napjaiban elindult egy tízes
csoport is Várpalotára, a
szénbányákba, hogy itt ké-
nyelmes vándortanulói iskolá-

OTT EZELŐTT EMELETES HÁZAK ÁLLTAK...

Emlékezzünk a multra és gondoljunk a jövőnkre

A Vöröshadsereg-útján a Béke-
szőlő előtt megkérdezték egy lát-
ogatót: mit látsz?

— Tessék mondani, itt lesz az
olvasókör?

— Ibb, a szomszéd házában,
fiám.

— Honnan tetszett jönni?

— Még világos van, de az ólmos
szárkületben egyre közelebb lo-
pódnak a feketén átitolt kapu-
lorkokból az árnyak. 6 órkor
kezdődik a körzeti olvasókör.

A néni kegyesen megfogta a karomat,
vissza a járda szélére vezetett és
egy mutatót a mindinkább kö-
zelebb homályba burkolódzó Pe-
tőfi-térre:

— Messziről jöttem én, fiám.

— Honnan?

— Látja, ott ahol most a szo-
bor áll, azelőtt emeletes házak
állottak. Én az egyiknek a pincé-
jéből jöttem vissza az életbe.

— Törődött öreg asszonyi arc,
melyen a ráncokot még az el-
múlt békés esztendőik sem tud-
ták elsimítani. De eljött az olva-
sókörre, hallani akar a békéről,
hallani akarja, hogyan diadal-
maskodnak a nép fiatal, egész-

séges erői az imperialista fene-
vadakon.

Eljött minden különösebb fel-
szólítás nélkül. Mert ő tudja, mi
a háború. Rádó Lajosnénak
hívják, ötvenkilenc esztendő,
egyike azoknak, akik megmen-
kültek a bombázások alkalmá-
val, amikor földig rombolták a
mai Petőfi-tér helyén álló épüle-
teket.

A ház lakói közül sokan meg-
haltak és meghalt 600 ezer ma-
gyar katona is a világháború-
ban. Mind megannyi életerős
dolgozó ember, akik háborúba
halálba hajszolt a Horváth-fa-
szimus. A halottak nyugosznak
ők már nem védhetik a békét.

De mi élünk. És erőnkkel ké-
szereken megerősül az a tudat,
hogy 1945-ben véget érték a szen-
vedések és egy jobb kor hajnala
köszöntött a dolgozókra. Messze
kergetjük hátmai békés életünk-
ben a háború rémét halálaink-
ról, mert nem felejthetjük el soha
több az égő városzástól, a ja-
nyos szélben rohanó pernyét, a
dermedt gyermeküket, az ürse-
gek, vakon táncoló ablaküvegeket és
soha nem felejthetjük el az anyák
szívzsongató szokását, mikor
hataly fiaikra burultak a bomba-
zások, az utcai harcok után.

Ezért történt, hogy a körzeti
lakói most mind eljöttek a béke-
szőlőre. Mert békegyűlés ez az
olvasókör is. Békéről beszélnek,
a béke üzenetét viszik szerte in-
nen a városba a Vöröshadsereg-
és a Dimitrov-utca felől.

A felolvasó a Béke és Szaba-
dagság felől. Milyen mély-
ről, szívből jönnek szavai, ki-
búcsú: Megadjuk a békét. Ez
a két szó minden ember lelkében
éltetést hoz.

Mi látjuk egyházi a csece-
müket. Mi adjuk mi az, szem-
jani, mikor kiszárad a torok és
valami keserű fojtogat, mi tud-
juk mi az elmondhatatlan fá-
dalom, mikor a gyermek enni-
ker és nincs mit adnod neki. Mi
tudjuk mi az gyermekkesztő to-
ni riadt menekülésben az utcán,
mikor golyók reptülnek körül-
töltek, mi tudjuk azt is, mi az
ha nincs orvos és a lány
hánykolódik ágyában számunk-
ra a legkedvesebb és mi tudjuk
mi az, ha legszebb könyveink
Gorkij, Petőfi kötetének lapjait
szétszaggatja, mint durva, erő-
szakos kéz, a bombák ropogda-
raját...

Küzdünk a békéért. A béke, a
felszabadulás adott új életet.
Először lett víziút, aztán halvá-
nyan pisogni kezdett a farsz-
fényű villanykörte, később már
a villamos is járt, a romokat
eltakarították, s ahol üszkös ge-
repdők, halottak hevertek, most
virág nyílt a főutca két oldalán.
Várásztűzésre új házak emelke-
ttek ki a földből. Épült az új OTI
az élmunkásházak, kitatarítottak
a golyóverte házfalakat... Béke
lett...

Mindez így hamarjában ju-
tunk el.

S ahogy ezt a sok kincset meg-
trisszák, dolgozunk kell. Kemé-
nyen és szívósan, mint ahogy
dolgoznak sztahanovistáink,
ahogy épül és szépül az ország
a munkások, dolgozó paraszto-
k, néphoz há értelmiségiek dolgo-
sát kezdve.

7 oldal

1951. január 7.

Feszülten figyelnek az olvasó-
kör hallgatói. Obrascov szótje-
küldött mondotta a varsói kon-
gresszuson:

„Milyen szép a föld, amikor
békés, milyen jó látni a békés
erdőket és mezőket, melyen már
érik a jövő termése. Milyen jó
látni a napfényt fenn az égen,
milyen jó látni a szorgos keze-
ket és milyen jó tudni, hogy
béke van és alkotunk...”

Tovább tart a felolvasás és
Koreára gondolunk, ahol nem
ilyen békés a föld, ahol tanok
szaggatják a rizsföldeket és gyü-
kos vadászgépek messze űzték a
énekes madarakat. Koreában
lángolobbant az imperialista
négygyűlölet. Vér folyik és
anyák zokognak.

Meg kell védnünk a békét!
Vajon képesek leszünk rá?
Névtelenek, kicsik vagyunk...

Igen!

Kö-el ezermillió ilyen kicsi
névtelen harcol ezért. Tudjátok
milyen erő ez? Nagyobb mint a
dollár, a tank, az atom, a hegy-
óriások és a messzi végtelen
óceánok...

A MEGYEI TANÁCS KÖRUSÁNAK HANGVERSENYE

Január 15-én, hétfőn este énekel
a Megyei Tanács Kórusa a Köz-
ponti Kultúrotthon nagytermében.
Az esten közreműködik Osváth Jú-
lia Kossuth-díjas, a Magyar Nép-
közlárság Erdemes Művésze. —
A kórust Rubányi Vilmos, Hubay
Barna és O. Barabás Magda ve-
zényli. A műsoron Bach, Bartók,
Szvesnyikov, Kodály, Glier-művek
mellett szerepel Csenki Imre Ci-
gányszvitjének teljes előadása,
részletek Mozart: Don Juan, Puc-
cini: Bohémélet és Manon Lescaut
című operáiból, Erkel: La Grange
ária stb.

„HÉTKÖZNAPOK HŐSEI” LENGYELORSZÁGBAN

A Trybuna Ludu, a Len-
gyel Egyesült Munkáspárt
központi lapja közli, hogy a
szilésiai bányavidék egyik
legnagyobb üzeme, a „Zabrze-
ze” kohóművek színjátéscso-
portja nagy sikerrel adta elő
Mándi Éva „Hétköznapi hő-
sei” című darabját. A mun-
káségyüttes nemrég Krucz-
kowskij „Németek” című da-
rabjával tünt ki és most a
Lodzi Állami Színház művé-
szeteinek segítségével a ma-
gyar író darabjával ismét
sikert aratott.

Hirdetmény az adótevéllások beadásáról

A tanács végrehajtó bizottsága
pénzügyi osztálya a 3.800—1950.
P. M. számú rendelete alapján a kö-
vetkezőkre hívja fel a kereseti adó
fizetésére kötelezett adózókat: 1951.
Január 15. napjáig bvalást kell adni
azoknak az adózóknak, akiknek
nyerésbétele az 1950. év második fe-
lében az ideiglenes kivételről szá-
molták a kereseti adójukat szemben 20
százalékkal emelkedett, továbbá azok-
nak az adózóknak, akiknek az 1950.
évi megállapított kereseti adója az
1500 forintot meghaladja meg és a
kivettelt adót az 1950. év második
feleében elért nyeresvételeihez képest
szétszaggatja. 1951. január hó 31-ig
bevallásukat kell azoknak az adó-
alanyoknak, akiknek az 1950. évi ke-
reseti adóját az 1500 forintot meghalad-
ta, akiknek az ideiglenes kivétel az 1950.
évi jogszabályok kezdődött, akik terhére
az 1950. évi ideiglenesen kivettelt

kereseti adó nem jogerős, akik terhére
az 1950. évi ideiglenesen kivettelt ke-
reseti adó nem jogerős, akik kereseti
adójukat az 1950. évi adóközfesze-
ben, vagy testületi általánosan ról-
tük le de az 1951. évi adó egyéni ké-
tes útján fogják adni, továbbá
minden földműlő, aki 100 barnyko-
ronát meghaladó kataszteri tisztajöve-
de mü földbirtokot bérel. Azok az
adózók, akik az 1950. évi adó-
bevallásuk után adózatlanok de az
1951. évi adó valamely adóközfesze-
g vagy általánosan adózatlanok teszté-
let tagjaként fogják leróni kereseti
adójukat az a körülmény az adókö-
zfesze vagy testületi nyevék megjelö-
lésevel január hó végéig bejelenteni
kellenek. Az adóbevallás elkészítésé-
hez szükséges nyomtatványok a váro-
si tanács yb. pénzügyi osztálya (Kos-
suth u. 12—14) földszint 14-es szobá-
jában szerzhető be.

A legjobb kerülnek be az új vezetőségbe

Vasárnap a nagyléteai Vörös
Csillag termelőszövetkezet és Vö-
rös Róssa szes új vezetőségét
választ. A Vörös Csillag az el-
múlt évben is jó, eredményes
munkát fejtett ki. Ellen olyan el-
nök áll, aki sikerrel elvégezte a
vezetőképző szaktanfolyamot.
Biztatón fejlődött a Vörös Ró-
ssa szes is. A vezetőségválasztás-
tátra meghívják a dolgozó kis-
és középarasztokat, akik már e
zárszámadás ismertésekor
készültek fejezték ki, hogy be-
kívánnak lépni a termelőszövet-
kezeti csoportokba. Az elért erede-
mények, a nagyobb terméshozam
mind beigazolták a nagyüzemi,
társaságüzemelés előnyét az
egyéni gazdálkodás felett és

A legjobbak kerülnek be az új vezetőségbe

meggyőzte a kis- és középpa-
rasztokat, hogy jövő boldogulá-
sukat a szövetkezeti társaság-
dálkodásba való bekapcsolódás
biztosítja.
A vezetőségbe beválasztják az
összes belépett új tagok közül is
az arra érdemesebbet a termelés-
ben, jó munkában élenjárókat. A
vezetőségválasztáson ismertetik,
részekre bontják a tavaszi üzemi-
tervet és megkezdik az előké-
születeket a tavaszi munkákra.
Ugyanakkor szaktanfolyamokon
tovább képezik a tagokat a dol-
gozó paraszto- szaktudását.
Bárádon megalakult az U-
tör termelőszövetkezeti csoport
Bárádon ez az első szes.

Tanulmányi jutalom a kiváló főiskolásoknak

Ez év február közepén 400
ezer forint összegű jutalmat
osztanak ki a legkiválóbb
egyetemi és főiskolai hallga-
tók között. A tanulmányi ju-
talmak 600, 400 és 200 forint
összegűek.

Tanulmányi jutalom a kiváló főiskolásoknak

rintos jutalmat azok a jeles
tanulmányi eredményű hall-
gatók kapják, akik politikai-
lag a mult tanévhez viszo-
nyítva sokat fejlődtek. 200
forintos jutalmat azok kap-
hatnak, akiknek tanulmányi
eredménye jó.

A 600 forintos jutalmat a
legkiválóbb, jeles eredményt
elért hallgatók kapják, akik
tanulmányi eredményük mel-
lett politikai fejlődésükben
példát mutatnak. A 400 fo-

A tanulmányi jutalmakat
az egyes karokon február
20-ig osztják ki ünnepélyes
keretek között.

Olvasóink írják:

Bürokrácia nélkül...

Jólesik a dolgozó ember-
nek, hogy ma már a hivata-
lokban egyre kevesebbet kell
ácsorognia, a tisztviselők
gyorsan elintézik az ember
ügyes-bajos dolgát.
Egy esetet szeretnék most
e lap hasábjain elmondani.
Egy kollégámat Budapestre
helyezték. Családja Debrecen-
ben maradt. A MÁV-nak
van egy, a családjától távol
dolgozó munkavállalók olesó
hazautazását elősegítő igazol-
ványa. Ezt kiváltotta a kollé-
gám és levélben leküldte ne-
kem, hogy érvényesíttessem.

Olvasóink írják:

Bürokrácia nélkül...

tanácsai igazolást, — negyed-
fél-kor már kinn voltam az ál-
lomáson, az egyik pénztárab-
laknál ott találtam Gombos
Jánosné kezelőnő, aki közve-
títette méltányos kérésemet
Zombori Mihály pénztárfő-
nökönek. A pénztárfőnök azonnal
aláírta a vasúti igazol-
ványt, a kezelőnő bevezette a
nyilvántartásba és öt pere-
mutva kezében volt a kollé-
gám érvényes vasúti igazol-
ványa. Idejében haza tudott
vele utazni családjaom Deb-
recenbe. P. J.

„Uj Kina” beállítás Bukarestben

Bukarestből írnak: A romániai
Kulturális Kulturális Intézet
rendeléseben Bukarestben megnyílt az
„Uj Kina” kiállítás. A megyei ö ün-
nepészen Van Ju Pla, a Kina Nép-
közlárság bukaresti nykövete,
Vasile Luca pénzügyminiszter és
Eduard Meinescu, a Miniszteri
Bizottság elnöke tartott ünnepi be-
széd. A kiállításon tárgyak, fényképek,
festmények, metszetek és egyéb tár-
gyak mutatják be a kínai nép si-
keres felszabadítási harcát és törheté-
len ragaszkodását a legyőzhetetlen
Szovjetunióhoz és a világ dolgozóinak
lángszű vezéréhez, I. V. Sztálinhoz.
A bukaresti Román Szovjet Barátság
Házában bemutatják „A kínai nép
győzelme” című szovjet-kínai színes
filmet. A film bemutatja a Kínai
Komunisták Párt és Mao Ce Tung
vezetése alatt harcoló kínai nép hősi
felszabadító harcát az imperialisták
és a Kuomintang-bandák ellen. A
film nagy sikert aratott a nagy
számban megjelent közönség előtt.

ASSZONYOKNAK ADÁM LEVELE ÉVÁHOZ

Minden asszony arra törek-
szik, hogy egészséges és szép
testalkata legyen és igen
gyakran felmerül a család-
ban a gyermekekkel kapoco-
latban is a hízó- vagy fogyó-
kúra kérdése. Ehhez a problé-
mához adunk most né-
hány gyakorlati tanácsot.

Az elhízás éppen olyan el-
leusége az egészségnek, mint
a túlságos soványosság. Az el-
hízásnak és a lesoványodás-
nak egyaránt belső és külső
okai lehetnek. A külső okokat
magunk is módosíthatjuk, a
belső okoknál azonban orvosi
kezelésre van szükség.

A kövér ember szíve túl
van terhelve, sokat izzad,
könnyen meghűl, ellenállóké-
pesége a fertőző betegségek-
kel szemben gyengül. Pontos
tehát, már egészsége érdeké-
ben is, hogy lefogyjon, nem
is beszélve az esztétikai
szempontokról.

A táplálék mennyiségének
csökkentése nélkül azonban
nem lehet lefogyni. A modern
fogyókúra sem nem éhezést,
sem nem szomjúságot, ha nem
arra törekszik, hogy olyan
étrendet állítson össze, mely-
ben a táplálékok kalóriaér-
téke kicsi, ugyanakkor azon-
ban nagyfőmögűek és súlyo-
sok, tehát a jóalakottság érzé-
sét keltik.

A soványító étrendbe ese-
kély hizlalo értékű tápláléko-
kat kell összeválogatni. Például
sovány husokat: sovány
marhahúst, vagy marhanyel-
vet, borjúhúst, vadat, fiatal
csirkét és nem zsíros halat.

Kerüljük a hizott marha-
rúsznó, vagy birka-húst, va-
lamint a kövér sonkát is.

A sovány hús nemcsak azért
előnyös, mert aránylag kevés
kalóriát szolgáltat, hanem
azért is, mert a jóalakottság
érzését kelti. A különféle fo-
gyasztó étrendekbe nagy sze-
rep jut a zsír nélkül készí-
tett burgonyának is, a burgo-
nya ugyanis jó lakat. Nagy
szerepet játszanak a zöld
főzelékek, amelyeket
azonban nem szabad berán-
tani, hanem csak párolni és
fresíteni. A legtöbb gyümölcs
megengedett, kivéve az azúrt
gyümölcsöket, a diót, mandu-
lát és meggyot.

A fogyókúrásnak sokat
kell sétálni is, mert a gya-
logiásnál tekintélyes zsír-
mennyiséget — egy órai sé-
tánál mintegy 16—20 gram-
mot használ fel a szervezet.

A soványosság nem beteg-
ség, de ha gyengeséggel, ál-
talanos leromlással párosul,
feltétlenül törődniük kell vele.
A legtöbb ember soványosá-
gának külső okai vannak.
Mindazt, ami az étvágyat,
emésztést, alvást megzavar-
ja, ki kell küszöbölni.

Minden hizókúra jelszava:
egy! Igen fontos, hogy le-
hetőleg kis térfogatú, de
nagy tápértékű, dús kalória-
tartalmú ételeket válogas-
sunk össze. A nyugalmi idő-
szak meghosszabbítása érde-
kében nagyon fontos a korai
lefekvés.

A hizlalkúra alapja a li-
terenként 670 kalóriát szol-
gálató tej. A tojás sárgája
viszont lecitin tartalmánál

8 oldal

1951 január 7.

Táplálkozás és egészség

fogva különösen alkalmas
arra, hogy sok zsírt, olajat
keverjünk hozzá, majonéznek
dolgozzuk fel, mert annak
100 grammja 700—800 kaló-
riát is képviselhet.

A hizlalkó céljaira legal-
kalmassabbak a zsírok. A zsí-
ros husok hatása sem szokott
elmaradni. Szépen lehet gya-
rapodni a kövér liba- és ka-
sasülttől és a különféle kol-
bászoktól is. A szalonnának
szintén nagy a tápértéke. A
zsíros ételekkel azonban óva-
atosan kell bánni, mert a sok
zsíros étel ellenszennvet, un-
dort válthat ki. Különösen a
kevés gyomorsavú emberek
érzékenyek a zsíros táplálék-
kal szemben.

A zsírokon kívül sok kemé-
nyítőt és cukrot is juttas-
sunk a szervezetbe. Két főnőn
hizlalknak a főtt tészta és a
rizses ételek, a különböző hü-
velyesek. A hizókúrám lévő-
nek sok kenyeret is kell fo-
gyasztania, mert a kenyérben
sok értékes, a zsírképzést elő-
mozdító tápanyag van.

Az édességek is elősegítik
a hizókúra eredményét.
Sok találatkónyságra van
természetesen szükség, hogy
a különböző kúrák étrendjét
úgy állítsuk össze a kapott
adatok alapján, hogy az vál-
tozatos legyen és a kúrázó ne
érezze annak kellemetlen ol-
dalát.

Friss gyümölcs az év minden szakában

A Lenin nevet viselő Mező-
gazdasági Akadémia Fizika-
Agronómiai Intézet Moszk-
vában érdekes tapasztalato-
kat szerzett a gyümölcs- és
zöldségfélék mesterséges vilá-
gítás mellett való termés-
lése terén. Az év bármely
szakában, bárhol lehetséges
friss gyümölcstermesztés ese-
ként villanyenergiafogyasztás-
sal. Az Intézet melegházában
a paradicsom két hónappal
az ültetés után piros termést
hoz, míg a régi módszerek
mellett csak a palánták felne-

velése 50—60 napot vesz
igénybe. Mesterséges világítás
mellett a citromcserejék fél év
alatt csaknem egyméteres nö-
vekedést érnek el. Így vált le-
hetővé, hogy természetes fény
nélkül érleljenek meg kajszli-
barackot, őszibarackot, földi-
eprot, szőlőt, vadmint más
gyümölcsöket és bogynövé-
nyeket. Mindez azt jelenti,
hogy például a sarkvidéken,
ahol hónapokig tart az éj-
szaka, lehetővé válik a gyü-
mölcs termesztése.

Egy asszony elhordja a hegyet

A helységet, ahol Kaganovicsról
elnevezett gyapotkolhoz van, az
előtt „Sós-szakadék”-nak neve-
zték. A kolhoz közel fekszik Tas-
kenthez. Földje nemrégén még
érintetlen volt és azt mondták ró-
la, hogy terméketlen. Nyáron fe-
hér, sós porréteg fedte a földet, az
élet egykor majdnem kihalt volt
ezen a tájon. Sok éven át hevert
síváran ez a terület.

Ilyen emlékei voltak szülőhelye-
ről és fiatal éveiről Atabájévnak.
Csak koldusszegénységére emléke-
zett vissza. Amikor betöltötte 17.
évet, belépett a kolhozba. Az első
években nagyon nehéz volt a kol-
lekciója élete. Rossz volt a termés,
a parasztok nagyon szegényesen él-
tek. Atabájéva már a szovjettha-
lom iskolájában tanult és csupán
elbeszélésekből hallott a parandza
fátyolról és a eoknejszegről. Alig
tudta megérteni, amikor a nőkről
azt mondták, hogy rabszolgaként
éltek a földekén dolgoztak és az
egész nap a teaházakban henyélő
férfiük szolgálói voltak. Atabájéva
maga soha nem hordott paran-
dzsát, mert már a szovjetek alatt
születte. De most már azok a nők
sem takarták el arcukat Üzbekisz-
tánban, akik sokkal idősebbek
voltak nála.

1940-ben a kolhoz 300 hektárt
vetett be gyapottal. Még sok föld
maradt kopáran köröskörül. Sok-
szor összegyűltek az emberek az
elnöknel, aki bármilyen egyszerű
ember is, egyedül nem tudja a
természetet a maga akarata alá
fűzni. Ez mindnyájunk ügye és
most minden üzég fogjon össze,
szedje össze minden bölcsességét,
vegye saját kezébe a munkát...
Arról beszélgettek a kolhoz elnö-
kével, ki kéne bővíteni a kolhoz
termő határát. De ettől mindig
visszatértük őket a vízhiány.

— Kevés a víz. Mitől teremjen a
föld? — mondták elkeseredetten a
kolhoztagok — ha nincs víz, sem-
mi sem nő a senyvesztő nap alatt.
— És ekkor felmerült a gondolat,
hogy a közelben fekvő bővíző fo-
lyócskából vezessék ide a vizet. —
Ha csak egyrészt ide lehetne irá-
nyítani, akkor bizony sok jót hoz-
na a kolhozra. De hogyan kellene
ezt megcsinálni? Nem, sehogy
sem lehet ezt a folyócskát erre
irányítani. Nem folyik a víz fölfelé
a halomra.

Atabájéva is nagyon szerette
volna idecsalni a vizet. De mit is
tehetne ő ennek érdekében?

A kolhoz elnöke elutazott Tas-
kentbe és egy hidrotechnikussal
lért vissza. S e jött a nap, amikor
a mérnök kijelentette: a vizet fel
lehet hozni a halomra.

— A víz eljön, de nagyon meg-
kell ám érte dolgozni. Körülbelül
3 kilométer hosszúságban kell a
földet kiemelni. Két csatornát kell
a szakadék fölött húzni, fel kell
átni és új helyre hordani az egész
hegyet.

A kolhoz-tagok elmerülve hall-
gatták a mérnök szavait, csak Ata-
bájéva kezdett halkán beszélni:

— Ki nem akar közülünk vizet?
Ha mindenki akarja, akkor egy kis
megerőltetést mindenki magára
vállal. Megy ez, egészen biztosan
megy a dolog. A mi népünk erős.
Szereti a munkát, szereti a kol-
hozot. Beszéljük csak meg...

A kolhoz-elnök észrevette, meny-
nyire igazolja a kérdés Atabájéját.
Hozzája fordult, mert bízott az
energikus lányban, aki már olyan
sokszor ment el hozzá a kolhoz
dolgoiról tanácskozni és aki nem-
rég lett csoportvezető a gyapot-
földön és a munka rohamosan jav-
ult keze alatt.

El kell mennünk házról házra és
meg kell tanácskozni mindenki-
vel. Ugy gondolom, megölethetjük. —
Talán ma már végig is járhatnám
a falut... — mondta némi gond-
kodás után Atabájéva.

A sportdivatról egyre több szó
hangzik el, egyre többen látják
meg előnyeit és különösen a
fiatal korosztály elismerettel
hordja is a különböző praktikus
ruhadarabokat. Sokan vannak
azonban még mindig, akik eze-
ket a ruhákat alkalmiaknak te-
kintik csupán és nem veszik
észre, hogy egyre jobban meg-
hódítja a hétköznapokat.

Ez érthető is, hiszen a dolgozó
nőnek már nem célja a délelőtti
sétakosztumben és a délutáni
látogatórúhában különböző ka-
lap „csodákban” való pompázás.
Ruhájának célszerűnek kell len-
nie és ezentúl csinosnak is. Ezért
hódítottak egyre nagyobb teret
a külön szoknya és blúz meg-
oldások, a kardigánok és rövid-
kabátok. A sportcipőben nem fá-
rad ki annyira a láb és a kala-
pokát nagyszerűen helyettesítik
a sapkák és a számtalan válto-
zatban készült kendők.

A divatbemutatókon napjaink-
ban egyre szembetűnőbb mérete-
ket ölt a sportdivat, amely nem
alkalmi többé, hanem a dolgozó
női viselete. Így kevés hol-
mival is változatosan és célsze-
rűen öltözködhetnek asszo-
nyaink.

A lódkabát kitűnő viselet és
kockás szövettel bélelve nagyszor-
rúen pótolja az átmeneti kaba-
tot, egyben kifejező ruhadarab
is. A skótkockás szövetszoknya,
vagy egyszínű, sportszabású
szoknya, pulloverrel, vagy pullo-
verrel és kardigánnal a hidegebb
napokon is nagyszerűen meg-
felel a célnak. A pulloverek, mel-
lények összeállításánál tág tere
nyílik az egyéniség kidombori-

lásának a különböző megoldá-
soknak.

A sportkabátokat koráb-
bonyból is készítették. Nagyan ked-
ves viselőt a kuliszertű szövet
kiskabát. Láttunk kötött sálgal-
léros és kézelős sportkabátokat
is. Flanelből készült zipzáras
blúzok fölé gyakran hordanak
ballonzubbonyt. Ne feledkezz
meg Éva a sportdivat előnyeiről.

A legdivatosabb divatészter a
gyöngy. Pullóverhez, blúzhöz,
ruhához, kiskosztumbhoz viselik.
A legszebb a fehér gyöngy, de
szépa rózsaszín, a halványkék
és a zöld is. A többszörösen fű-
zött ezüst, vagy aranykaldris a
legjobb ruhához jól hat. A
gyöngyosoron kívül a fűbevaló
és a kitűző szerepet sokat a téli
divatban. Az ingblúz divat ék-
szere a nagy „arany” biztosító-
tű. Nyennel tűzik meg a sálból
készült turbánt, meg a fejkendőt
is.

Az állomáson...

Olyan jó is a vonatra várni
Türelmetlenül fel alá járni.
Ha felém hozza, akit szeretek.
A mozdonyal versenyt fut a
szívem

Pár pillanat és megölelhetem,
Számolom a vándorzó percekét,
Ha kikísérem, szomoró vagyok
Jönnek a sívár, a kopott napok
S mikor fehér kezével inieget

Szeretném véreimmel, csókkal,
vággyal,
Szívem láthatatlan fonálal
Megkötöni az induló kerékét...

MARTON ANNA

Végigjárta a házakat. Jól tudta,
hogy gyorsan kell cselekednie. —
Eőször az asszonyokat kereste fel.
Néhányan közülük nem dolgoztak
a kolhozban és ezek még több se-
gítségét nyújtottak az építkezés-
nél.

— Hát mondd... te nem akar-
nád, hogy a házad előtt virágok
nyíljanak és hogy az árokokban
hús víz csobogjon? — kezdte
mondokáját Atabájéva.

S napról-napra több asszonyt
nyert meg a csatornaépítés ügyé-
nek. Ekkor érezte, hogy milyen
erős él a népben.

Ezt, amikor besötétedett, a kis
helység utcáin szekerek zörögtek
és emberek zajongtak. Indultak a
folyócskához kapával, lapátokkal.
A csatornát éjjel építették. Az éjt-
szakák világosok voltak, a hold
ezüstösen ragyogott és jól lehetett
látni, hogy a kolhozról kilométe-
rekre, egészen a folyócskáig, ho-
gyan húzódtott el az emberek ele-
ven láncja. Valóságos népi építke-
zés volt ez.

Sok-sok éjszakát töltöttek el ez-
zel a munkával az emberek. De el-
érkezett a várva-várt nap. A víz a
folyóból a kanálison át, elérkezett
a gyapotfődekre.

Most már új tervekbe kezdtek a
fiatal szövetkezet előljárói.

— Ezután már 20 mázsa gyapo-
tot szedünk majd hektáronként —
mondotta Atabájéva.

Most nekiláttak a falu felépíté-
sének. Piroseseréptető, sok- és
nagyablakos házakat építettek. Az
utcákat is fásították és a falura
hamarosan rá sem lehetett ismerni.
Aztán kitört a háború és Atabájé-
va elkísérte a legközelebbi vasú-
állomásra frontra utazó férjét.
A közli Luigi Longónak, az Olasz
Kommunista Párt főtítká helyette-
sének véleményét.

A háború már harmadik éve dúl
és Atabájéva egy csoport gyapot-
termelővel bement Taskentbe, a

gyapottenyésztők gyűlésére. Itt, a
kolhoz nevében ígéretet tett, hogy a
gyapot hektáronkénti hozamát
felemlík 40 mázsa-ra.

Atabájévnak otthon jutott eszé-
be, hogy a taskenti nagygyűlésen
is gépet és trágályt vetett min-
denki. De hogyan lehet most, a
háború alatt kielégíteni Üzbekisz-
tán sok kolhozának igényét? Hi-
szén temérdek gondja az ország-
nak, amíg legyőzi az ellenséget.

Atabájéva most is megtalálta a
megoldást. Leikéségével, szervező
tehetségével megoldotta a kérdést.
Csoportjával együtt úgy dolgozott
ezen a nyáron, ahogyan még to-
na. Meg is volt az eredmény. —
Földdarabjukon a beigért 40 mázsa
helyett hektáronként 55 mázsa
gyapot termett.

A Sós-szakadék helyén ma gyü-
nyörű falu áll. A falu körül nagy-
szerű gyümölcsösök termik a leg-
ízesebb gyümölcsöt. Az udvarok-
ban szőlőugasok állnak. Estén-
ként villanylámpák százai ragyo-
gnak be a falut. A gyapotot is vil-
lannyal szárítják már. Villany ég a
tízosztályos iskolákban, az istál-
lókban, villanyárammal dolgozik a
pékmuhely és a kolhoz minden
más műhelye is.

A Kaganovics-kolhoz még a há-
ború éve alatt, úgynevezett „mil-
liós” kolhoz lett. Vagyis a kolhoz
közösségének bankban elhelyezett
takarékbetéte meghaladja az egy-
millió rubelt.

Atabájévnak pedig háromszo-
bás új háza van. Saját szorgalmas
munkájával szerezte.

Az egyszerű tudatlan kis üzég-
lányból tanult, művelt gyapotter-
melő szakember lett. Nevét az
egész ország ismeri. Megkapta a
Szocialista Munka Hőse címét,
amiért olyan nagyszerűen teljesít-
ette vállal munkáját.

Atabájéva még csak 28 éves. —
Bizk saját magában, nem akar egy-
helyben megállni és nem elégszik
meg azzal, amit elért.

